DONATION

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

ಮಮ ಸಂಸ್ಕೃತಂ

CC-0. In Public Domain. Gurukul Kangri Collection, Haridwar

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

गुरुकुल कांगड़ी विश्वविद्यालय
कृपया पुस्तक के ऊपर कोई निशान आदि
न लगायें।

CC-0. In Public Domain. Gurukul Kangri Collection, Haridwar

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

पुस्तकालय
गुरुकुल कांगड़ी विश्वविद्यालय हरिद्वार

संख्या..... आगत संख्या.....

पुस्तक-विवरण की तिथि नीचे अंकित है। इस तिथि सहित दिन तक यह पुस्तक पुस्तकालय में वापिस आ जानी चाहिए अ
५० पैसे प्रति दिन के हिसाब से विलम्ब दण्ड लगेगा।

CC-0. In Public Domain. Gurukul Kangri Collection, Haridwar

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

CC-0. In Public Domain. Gurukul Kangri Collection, Haridwar

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

ಮಮ-ಗೋಪಾಲಃ

ಕುವೆಂಪು

102886

[ಮೂಲ ಕನ್ನಡ ನಾಟಕ ಕರ್ತಾ]

ಪದ್ಮವಿಭೂಷಣಃ, ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿಃ, ಡಾ॥ ಕೆ.ವಿ. ಪುಟ್ಟಪ್ಪ
ವಿಶ್ರಾಂತ ಉಪ ಕುಲಪತಿಃ, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಃ

ಸಂಸ್ಕೃತ ಪ್ರತಿಕೃತಿಃ

ಸಿ.ಜಿ. ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ
ವಿಶ್ರಾಂತ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕಃ
ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಃ

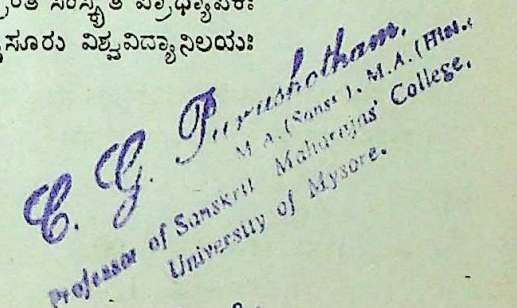

Ref.

ಜಯಮಾರುತೀ ಪ್ರಕಾಶನಂ
ಡಿ. 26, ವಿನೋಬಾಮಾರ್ಗಃ, ಜಯಲಕ್ಷ್ಮೀಪುರಂ, ಮೈಸೂರು-12

CC-0. In Public Domain. Gurukul Kangri Collection, Haridwar

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

NANNA GOPAL a drama in kannada by Padma Vibhushana,Rashtra kavi,Dr. K.V. Puttappa, Vice Chancellor (Rtd.) University of Mysore, Mysore translated into SANKRIT by C.G. Purushotham, Professor of Sanskrit (Rtd)Maharaja's college, Mysore,University of Mysore, Mysore

First Published 1992

Copyright-Sanskrit translation reserved bythepublisher.
Published by Jayamaruti Prakashana, D. 26 Vinoba, Road, Jayalakshmipuram-Mysore 570 012.

Price Ordinary Rs. 6-00
Calico Rs. 12-00

ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾಯಾಂ ಪ್ರಥಮಂ ಮುದ್ರಣಂ 1930

ಸಂಸ್ಕೃತಾನುವಾದಸ್ಯ ಸರ್ವೇ ಅಧಿಕಾರಾಃ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪ್ರತಿಕೃತೇಃ
ಪ್ರಕಾಶನ ಸಂಸ್ಥಯಾ ಸ್ವಾಯತ್ತೀಕೃತಾಃ

ಮೂಲ್ಯಂ : ಸಾಧಾರಣ-ರೂ 6-00
ಕ್ಯಾಲಿಕೋ-ರೂ. 12-00

ಮುದ್ರಣಸ್ಥಾನಂ : ಪೃಥ್ವಿ ಉದ್ಯಮಕೇಂದ್ರ,ಸರಸ್ವತಿಪುರಂ ಮೈಸೂರು-9

CC-0. In Public Domain. Gurukul Kangri Collection, Haridwar

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

"ಮಮ ಗೋಪಾಲಃ"

'ಉಪಹಾರೋಽಯಂ ಭ್ರಾತಃ ಕೆಟ್ಟು
ಕರ್ತಾಯಂ ತೇ ಭ್ರಾತಾ ಪುಟ್ಟು'

ಕುವೆಂಪು

ಯಃ ಕಾರಯಿತ್ರೀ ಪ್ರತಿಭಾಪ್ರತೀಕಃ
ಯಸ್ತತ್ತ್ವದರ್ಶೀ ಚ ರಸರ್ಷಿವರ್ಯಃ ।
ಪಾದಾಂಬುಜೇ ತಸ್ಯ ಗುರೋಃ ಕುವೆಂಪ್ವೋಃ
ಸಮರ್ಪಿತಾ 'ಮಮ ಗೋಪಾಲ' ನಾಟಿಕಾ ॥

CC-0. In Public Domain. Gurukul Kangri Collection, Haridwar

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

CC-0. In Public Domain. Gurukul Kangri Collection, Haridwar

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

ಮಮ ಗೋಪಾಲಃ

ದೃಶ್ಯಃ ಪ್ರಥಮಃ

[ಕುಟೀರಕಂ ಏಕಂ. ತಸ್ಯ ಬಹಿರಂಗಣಸ್ಯ ಏಕಸ್ಮಿನ್ ಪಾರ್ಶ್ವೇ ಅಲ್ಪ ಸ್ಥಲೀಮಯೀ ದೇವನಿಕೇತನೇ ಏಕಃ ವೇಣುಗೋಪಾಲ ವಿಗ್ರಹಃ. ಗೋಪಾಲನಾಮ್ನಃ ಬಾಲಕಸ್ಯಜನನೀ ತಂತುವಯನ ಚಕ್ರಸ್ಯ ಏಕಸ್ಯ ಪುರತಃ ಉಪವಿಶ್ಯ ತಂತುವಯನ ನಿರತಾ ಸಾ ತು ನಿರ್ಧನಾ ವಿಧವಾ ಚ. ಸಮುದಯಃ ಪ್ರಾತಃ.]

ಗೋಪಾಲಜನನೀ—[ವೇಣುಗೋಪಾಲಸ್ಯ ವಿಗ್ರಹಂ ಪಶ್ಯಂತೀ ಸಾಂಜಲಿ ಬದ್ಧಾ ಚ]

ಹೇ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ, ಮಮ ಪ್ರಿಯಶಿಶೋ, ಗೋಪಾಲ, ತ್ವಾಂ ಏವ ಆಶ್ರಿತಾಹಂ;ತ್ವಾಂ ವಿನಾ ಕೋ ವಾ ಮಮ ಶರಣಂ?ನ ಮೇ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾನಂ ನಾಪಿ ವೇದಾವಗಮಃ; ಭಕ್ತಿರೇಕೈವ ಮಮ ಬಲಂ.ಶ್ರೀಮಂತೋ ಯಥಾ ತುಭ್ಯಂ ಅರ್ಪಯಂತಿ ತಥಾ ಅರ್ಪಯಿತುಂ ಮಯಿ ಸಂಪತ್ತಿಃ ನಾಸ್ತಿ. ಭಕ್ತ ವತ್ಸಲಃ ತ್ವಮಸಿ, ಹೇ ಗೋಪಾಲ, ತ್ರಾಹಿ ಮಾಂ ಕರುಣಯಾ. ಮಮ ಪ್ರಿಯ ಶಿಶುಃ ಗೋಪಾಲಃ ಯಥಾ ಆಯುಃರಾರೋಗ್ಯ ಸಂಪದ್ ಭರಿತಃ ಭವೇತ್ ತಥಾ ಅನುಗೃಹಾಣ. ತಸ್ಯ ರಕ್ಷಣಭಾರೋಪಿ ತವೈವ, ಹೇ, ಕೃಷ್ಣ, ಸ್ವೀಕುರು ಇಮಾಂ ಭಕ್ತಿ ಪ್ರಸೃತ ನಯನಾಂಬುಮಾಲಾಂ ಮಮ ಹೃದಯ ಸೌವರ್ಣಭಾಜನೇ ನಿಧಾಯ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ; ಅನುಗೃಹಾಣ ಮಾಂ.

ಆಶರೀರವಾಣೀ

ಪತ್ರಂ ಪುಷ್ಪಂ ಫಲಂ ತೋಯಂ ಯೋ ಮೇ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಪ್ರಯಚ್ಛತಿ ।
ತದಹಂ ಭಕ್ತ್ಯುಪಹೃತಂ ಅಶ್ನಾಮಿ ಪ್ರಯತಾತ್ಮನಃ॥

CC-0. In Public Domain. Gurukul Kangri Collection, Haridwar

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

ಜನನೀ—ಹೇ ಗೋಪಾಲ, ತ್ವಂ ಕರುಣಾಸಾಗರೋऽಸಿ; ಅನಾಥರಕ್ಷಕೋऽಸಿ. ದೀನ ಬಂಧುರಸಿ. ನಿರ್ಧನಾಯಾ ಮಮೋಪರಿ ಕರುಣಾವೃಷ್ಟಿಂ ಅನುಗೃಹೀತವಾನ್; ತವ ಶರಣಾಗತಾಸ್ಮಿ ಇಯಮಹಂ; ತ್ವಮೇವ ಶರಣಂ ಮಮ.

[ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ಪ್ರಣಾಮಂ ಕರೋತಿ]

ಕುತ್ರ ವರ್ತತೇ ಮಮ ಗೋಪಾಲಃ ? ಅಧುನಾಪಿ ಶಯನಾದ್ ಉತ್ತಿಷ್ಠತೋ ವಾ ನ ವಾ !

(ಕುಟೀರಸ್ಯ ಏಕಸ್ಮಿನ್ ಅಂತೇ ದೃಷ್ಟಿಂ ಪ್ರಸಾರ್ಯ)

ಹೇ, ಗೋಪಾಲ ! ಜಾತಃ ಪ್ರಭಾತಃ, ಉತ್ತಿಷ್ಠ ಃ ಪಶ್ಯ ತತ್ರ, ಭಗವಾನ್ ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣಃ ಸೌವರ್ಣ ಕಿರಣೈಃ ವಿಲಸತಿ ನಾರಿಕೇಲ ವೃಕ್ಷಸ್ಯ ಶಿಖರೋಪರಿ ವಾಪೀಸಮೀಪೇ. ಶೃಣ ತತ್ರ; ಉಡ್ಡಯಂತಃ ಪಕ್ಷಿಣಃ ತ್ವಾಂ ಆಹ್ವಯಂತಿ ಕೂಜನೈಃ. ವಿಕಸಿತ ಕುಸುಮಾನಿ ತ್ವಾಂ ಪ್ರತೀಕ್ಷಂತೇ ಕಿಲ ಕಾನನೇ.

ಮಮ ಪ್ರಿಯ ಶಿಶೋ, ಗೋಪಾಲ, ಉತ್ತಿಷ್ಠ

[ತತಃ ಪ್ರವಿಶತಿ ಶೀಘ್ರಗತಿಃ ಗೋಪಾಲಃ ಶುಭ್ರವಸನಧಾರೀ ಪುಷ್ಪಭರಿತ ವೈಣವ ಕರಂಡಕಹಸ್ತಶ್ಚ]

ಗೋಪಾಲ :—ಅಂಬ, ಕಿಂ ಅಹಂ ಆಹೂತಸ್ತ್ವಯಾ ?

ಜನನೀ :—ಆಂ ತಾತ, ಅಧುನಾಪಿ ಸ್ವಪಿಷಿ ಇತಿ ಆಹೂತಃ. ಕುತ್ರ ಗತವಾನ್ ಆಸಿ ತ್ವಂ ?

ಗೋಪಾಲ :—ಪೂರ್ವಮೇವ ಉತ್ಥಾಯ ಸ್ನಾತೋऽಹಂ ಗೋಪಾಲ ಪೂಜಾರ್ಥಂ ತುಭ್ಯಂ ಕುಸುಮಾನಿ ವಿಚೇತುಂ ವನಂ ಗತಃ ।

ಜನನೀ :—ಅಪಿ ಕುಸುಮಾನಿ ಸಂಚಿತಾನಿ ?

ಗೋಪಾಲ :—ಆಂ, ಅಂಬ, ಪಶ್ಯ ಇಮಾನಿ !

(ಕರಂಡಕಂ ಪ್ರಸಾರಯತಿ)

CC-0. In Public Domain. Gurukul Kangri Collection, Haridwar

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

ಅಂಬ, ಕಥಂ ರಮಣೀಯಂ ವನಂ ! ಕಥಂ ಆನಂದದಾಯಕಂ! ಮಲ್ಲಿಕಾ ಕುಸುಮಾನಿ, ಕೇತಕೀ ಕುಸುಮಾನಿ, ಚಂಪಕ ಕುಸುಮಾನಿ, ಗಿರಿಕದಲೀ ಕುಸುಮಾನಿ, ಕುರಂಟಕ ಕುಸುಮಾನಿ! ಕಿಂ ಬ್ರವೀಮಿ ಅಂಬ ! ಸುರಚಾಪಸಹಸ್ರಲಾಸ್ಯಮಿವ ಆಸೀತ್ ತದ್ ದೃಶ್ಯಂ ! ತದನು ವಿಹಂಗ ಮಾನಾಂ ಸುಮಧುರ ಗಾನಂ ! ಶೀತಲಮಂದಾನಿಲಃ ! ಸೂರ್ಯದೇವಸ್ಯ ಸೌವರ್ಣಚ್ಛವಿಃ ! ಹರಿತ ಶಾದ್ವಲ ದಲೋಪರಿ ವಿಲಸಂತೀ ಕೋಟಿಕೋಟಿ ಹಿಮಮಣಿ ಲೀಲಾ! ನನು ಭವನಾದಪಿ ವನಂ ಏವ ಸುಖದಾಯಕಂ ಅಂಬ, ಯದಿ ತ್ವಮೇಕಾ ಮತ್ ಸಮೀಪೇ ತತ್ರ !

ಜನನೀ :—ಸತ್ಯಂ, ತಾತ ಸತ್ಯಂ, ಶೃಣು ತತ್ ಸರ್ವಮಪಿ ತಸ್ಯ ಗೋಪಾಲಸ್ಯ ಲೀಲಾ ಏವ !

[ಹಸ್ತೇನ ವಿಗ್ರಹಂ ಸೂಚಯತಿ]

ಪುಷ್ಪಂ ತತ್ರ ಸ್ಥಾಪಯಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛ ತ್ವಂ ಶಾಲಾಂ; ಕಾಲಾತಿಕ್ರಮಾತ್ ಗುರವಃ ದೂಯಂತೇ.ಮಯಾ ತ್ವತ್ ಕೃತೇ ಶಾಲೀನುಂಡೆಂಕೃತಂ

ಗೋಪಾಲ :—ಭವತು, ಅಂಬ, ಗಚ್ಛಾಮಿ. ಅಂಬ, ಮಮ ಗಮನಾಗಮನ ಮಾರ್ಗಃ ಕಾನನ ಮಧ್ಯೇ.ವರ್ತತೇ.ಸಂಧ್ಯಾಸಮಯೇ ಪ್ರತಿನಿವರ್ತಮಾನಃ ಅಹಂ ಏಕಾಕೀ ಭಯಂ ಅನುಭವಾಮಿ ಅಂಬ. ಅತಃ ಅಹಂ ಕಮಪಿ ಸಹಚರಂ ಅಪೇಕ್ಷೇ. ಅಪರಾತ್ ಗ್ರಾಮಾತ್ ಯೇ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಃ ಆಗಚ್ಛಂತಿ ತೇಷಾಂ ಏಕೈಕಸ್ಯಾಪಿ ಅನುಚರಸೇವಕಃ ವರ್ತತೇ. ರಾಮು, ಕಿಟ್ಟು, ನಾಣಿ ಏತೇಷಾಂ ಏಕೈಕಸ್ಯಾಪಿ ಏಕಃ ಸೇವಕಃ ವರ್ತತೇ. ಪರಂ ಮಮೈಕಸ್ಯ ನ ಕೋಽಪಿ ವರ್ತತೇ, ಅಂಬ.

ಜನನೀ :—ಸರ್ವೇಽಪಿ ತೇ ಶ್ರೀಮತಾಂ ಪುತ್ರಾಃ;ತೇಷಾಂ ಪ್ರಭೂತಂ ಧನಂ ವರ್ತತೇ. ಅಸ್ಮಾಕಂ ಕುತೋ ಧನಂ? ತ್ವಮೇವ ಜಾನಾಸಿ ಉದರಭರಣಾರ್ಥಂ ಅಲ್ಪೀಯಸಃ ಪಿಷ್ಟಸ್ಯಾಪಿ ಉಪಲಬ್ಧಿಃ ಕಷ್ಟತರಾ. ಸೂತ್ರವಿಕ್ರಯಣಾತ್ ಯತ್ ಕಿಂಚಿತ್ ಅಲ್ಪಂ ಧನಾರ್ಜನಂ ತೇನೈವ ಆವಯೋಃ ಜೀವನನಿರ್ವಹಣಂ ಭವಿತವ್ಯಂ. ಶೃಣು, ತಾತ ! ಸರ್ವಮಪಿ ತೇನ ಗೋಪಾಲೇನ ದೇಯಂ; ತೇನೈವ ಆವಯೋಃ ಉದರಪೋಷಣಂ ಭವಿತವ್ಯಂ.

CC-0. In Public Domain. Gurukul Kangri Collection, Haridwar

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

ಗೋಪಾಲ :—ಅಂಬ, ನೂತನಂ ವಸ್ತ್ರಮೇಕಂ ದಾಸ್ಯಾಮಿ ತುಭ್ಯಂ ಇತಿ ಪರೇಹ್ಯಃ ಏವ ಆಶ್ವಸ್ತೋಽಹಂ ಭವತ್ಯಾ.ಕಿಂ ಅದ್ಯತತ್ ದಾಸ್ಯಸಿ?ಸರ್ವೇಽಪಿ ಮಮ ಸಹಚರಾಃ ಮಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಉಪಹಾಸ್ಯಂ ಕುರ್ವಂತಿ. ತೇ ಸರ್ವೇಽಪಿ ಅತಿಮೂಲ್ಯಾನಿ ವಸ್ತ್ರಾಣಿ ಸಂಧಾರ್ಯ ಆಗಚ್ಛಂತಿ.

ಜನನೀ :—ದಾಸ್ಯಾಮಿ, ತಾತ, ದಾಸ್ಯಾಮಿ. ತ್ವತ್‌ಕೃತೇ ದಿವಾನಿಶಂ ಸೂತ್ರವಯನಂ ಕೃತ್ವಾ ತತ್ ಸಂಪಾದಿತಂ ಮಯಾ; ಗಚ್ಛ ಮಂಡಪಾನಂ ಕೃತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛ; ವಸ್ತ್ರಂ ದಾಸ್ಯಾಮಿ.

(ಗೋಪಾಲಃ ಪುಷ್ಪ ಕರಂಡಕಂ ನೀಚೈಃ ನಿಧಾಯ ಗಚ್ಛತಿ)

ಹೇ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ, ಅದ್ಯ ಪರ್ಯಂತಂ ಕಥಮಹಂ ನಿರ್ಧನಾಸ್ಮೀತಿ ಮಯಾ ನ ಜ್ಞಾತಂ. ಮಮ ಗೋಪಾಲಸ್ಯ ವಾಂಛಯಾ ಮಾಂ ಅದ್ಯ ತನ್ನಿವೇದಿತಂ ಅಯ್ಯೋ, ದಾರಿದ್ರ್ಯ ಸಂಕಷ್ಟಮಪಿ ಕಿಂ ತಸ್ಯೈವ ಶಿಶವೇ ? ಅದ್ಯಪರ್ಯಂತಂ ಯದ್‌ಯದ್ ವಸ್ತು ತೇನ ವಾಂಛಿತಂ ತತ್‌ತತ್ ಸರ್ವಮಪಿ ಪ್ರದಾಯ ಅನಿವೇದಿತಾ ಮಮ ದಾರಿದ್ರ್ಯವಾರ್ತಾ.ತೇನ ಸಾಕಂ ಅದ್ಯ ಕಮಹಂ ಪ್ರೇಷಯಾಮಿ ? ಗೋಪಾಲ, ವನೇ ಭಯಮಿತಿ ವದತಿ ಮೇ ಶಿಶುಃ !

[ವಿಗ್ರಹ ಪಶ್ಯತಿ]

ಆಶರೀರವಾಣೀ

ಆನನ್ಯಾಶ್ಚಿಂತಯಂತೋ ಮಾಂ ಯೇ ಜನಾಃ ಪರ್ಯುಪಾಸತೇ ।
ತೇಷಾಂ ನಿತ್ಯಾಭಿಯುಕ್ತಾನಾಂ ಯೋಗಕ್ಷೇಮಂ ವಹಾಮ್ಯಹಂ ॥

ಜನನೀ :—ಭವತು, ಗೋಪಾಲ,ತ್ವಂ ಏವ ಶರಣಂ ಇತಿ ಉಕ್ತ್ವಾ ಮಮ ಗೋಪಾಲಂ ಸಂಪ್ರೇಷಯಾಮಿ.

[ಬಾಹು ಕಕ್ಷಾಯಾಂ ಆಸ್ತರಣಮೇಕಂ, ಹಸ್ತೇನ ಲೇಖನಪತ್ರಂ,ಲೇಖನೀಂ ಚ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಪ್ರವಿಶತಿ ಗೋಪಾಲಃ]

ಗೋಪಾಲ :—ಅಂಬ, ಶಾಲಾಂ ಗಚ್ಛಾಮಿ ಅಹಂ. [ಜನನ್ಯಾಃ ಚರಣೌ ಪ್ರಣಮತಿ]

CC-0. In Public Domain. Gurukul Kangri Collection, Haridwar

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

ಜನನೀ :—ಲಲಾಟೇ ತಿಲಕಂ ನಿಧೇಹಿ, ತಾತ. ತತ್ ಕರಂಡಕಂ ಆನಯ ಅತ್ರ.

[ಕರಂಡಕಂ ಆನಯತಿ ಗೋಪಾಲಃ. ಜನನೀ ತಲ್ಲಲಾಟೇ ತಿಲಕಾಂಕನಂ ಕರೋತಿ]

ಪುತ್ರಕ, ಗತ್ವಾ ಸುಖಂ ನಿವರ್ತ್ಸ್ವ. ಗೋಪಾಲಃ ತವ ಸಹಚರಃ ಭವತು. ಗೃಹಾಣ ವಸ್ತ್ರಮಿದಂ. [ದದಾತಿ]

ಶಾಲಾಯಾಃ ಪ್ರತ್ಯಾಗಮನ ಸಮಯೇ ಭಯಂ ಅನುಭವಸಿ ಚೇತ್ ಗೋಪಾಲಂ ಶಬ್ದಾಪಯ, ಆಗಮಿಷ್ಯತಿ ಸಃ.

ಗೋಪಾಲಃ :—ಅಂಬ, ಅಸ್ಮಾಕಂ ಕಃ ಸಃ ?

ಜನನೀ :—ಸಃ ತವ ಜ್ಯಾಯಾನ್ ಭ್ರಾತಾ, ಮಮ ಪ್ರಥಮಃ ಪುತ್ರಃ. ವನೇ ಸದೈವ ಸಃ ಗಾಃ ಪಾಲಯತಿ. ತ್ವಂ ಆಹ್ವಯಸಿ ಚೇತ್ ಸಃ ಅಗತ್ಯ ವನಾಂತರಾತ್ ತ್ವಾಂ ಪಾರಯತಿ.

ಗೋಪಾಲಃ :—ಅಂಬ, ಕಿಂ ತಸ್ಯ ವರ್ತತೇ ಮಮ ಪರಿಚಯಃ ?

ಜನನೀ :—ಆಂ. ಪುತ್ರಕ, ಸರ್ವೇಷಾಂ ಅಪಿ ಪರಿಚಯಃ ತಸ್ಯ ವರ್ತತೇ. ಮಾ ಬಿಭೇಹಿ ತ್ವಂ; ಗಚ್ಛ;ತ್ವಂ ಯದಾ ಆಹ್ವಯಸಿ ಅವಶ್ಯ ಸಃ ಆಗಚ್ಛತಿ.

[ಗೋಪಾಲಃ ಗಚ್ಛತಿ]

ಅಬಲಾ ಮಮ ಭಕ್ತಿರಿತಿ ಮಾ ಸಂಭಾವಯ, ಗೋಪಾಲ !

[ನಿಗ್ರಹಸ್ಯ ಪುರತಃ ಪುನರಪಿ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ಪ್ರಣಾಮಂ ಕರೋತಿ]

CC-0. In Public Domain. Gurukul Kangri Collection, Haridwar

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

ದೃಶ್ಯಃ ದ್ವಿತೀಯಃ

[ವನಂ ಏಕಂ. ಸಂಧ್ಯಾಸಮಯಃ. ಶಾಲಾತಃ ಪ್ರತಿನಿವರ್ತತೇ ಗೋಪಾಲಃ. ಆಸ್ತರಣಾದಿಕಂ ಹಸ್ತಾತ್ ನೀಚ್ಯೈಃ ನಿಧಾಯ ಪುಷ್ಪಸಂಚಯಂ ಕರೋತಿ.]

ಗೋಪಾಲಃ :—ಅಹೋ ಅಸ್ಯ ವೃಕ್ಷಸ್ಯೋಪರಿ ಕುಸುಮ ಸ್ತಬಕಾನಾಂ ಆಧಿಕ್ಯಂ! ಭಾರಾಧಿ ಕ್ಯಾತ್ ತಸ್ಯ ಶಿಖರಂ ನೀಚ್ಯೈಃ ನಮ್ರಂ ಭವತಿ! ಅಹೋ ಏತೇಷಾಂ ಜಂಬೂಫಲಾನಾಂ ಕೃಷ್ಣಂ ವರ್ಣಂ !

[ಸಂಗೃಹ್ಯ ಖಾದತಿ]

ಪ್ರದೋಷಸಮಯಃ ಸಂಜಾತಃ ! ಅಹೋ ಸೂರ್ಯಸ್ಯ ನಿಯತ ಚರಿತಂ! ಯಾವದಹಂ ಗೃಹಂ ಗಚ್ಛೇಯಂ ತಾವದಪಿ ನ ಪ್ರತೀಕ್ಷತೇ. ಏಕಾಕಿನೋ ಮಯಿ ಭಯಂ ಸಂಜಾಯತೇ ಆಸ್ಮಿನ್, ಅಂಧತಮಸಿ. ಆಂ, ವಿಸ್ಮೃತಮಾಸೀತ್ ಅಂಬಯಾ ಭಣಿತಂ ಯತ್ ಮಮ ಜ್ಯೇಷ್ಠಃ ಸಹೋದರಃ ಗೋಪಾಲಃ ಅತ್ರೈವ ಗಾಃ ಚಾರಯತೀತಿ. ತಂ ಆಹ್ವಯಾಮಿ; ಗೋಪಾಲಣ್ಣಾ, ಗೋಪಾಲಣ್ಣಾ? ಕಿಮಿದಂ ? ನೋತ್ತರಂ ದೀಯತೇ ! ಮನ್ಯೇ ಗಾಃ ಚಾರಯನ್ ಅನ್ಯತ್ರ ಕುತ್ರಾಪಿ ಗತಃ. ಪರಂತು ಅಂಬಾ ಅಬ್ರವೀತ್ ಸಃ ಅತ್ರೈವ ವರ್ತತೇ ಇತಿ.ಅಂಬಯಾ ಭಣಿತಂ ಕದಾಪಿ ಅಸತ್ಯಂ ನ ಭವತಿ. ಭವತು, ಪುನರಪಿ ಶಬ್ದಾಪಯಾಮಿ, "ಭ್ರಾತಃ ಏ, ಅಣ್ಣಾ ! ಏ, ಅಣ್ಣಾ ! ಅಹಂ ಭೀತೋಽಸ್ಮಿ; ವರ್ಧತೇ ಅಂಧಕಾರಃ ? ಕುತ್ರ ವರ್ತಸೇ ತ್ವಂ? ಏ, ಗೋಪಾಲಣ್ಣಾ" !

(ನೇಪಥ್ಯೇ ಏವ)

ಗೋಪಾಲ ! ಕಿಂ ಅಹಂ ಆಹೂತಃ ?

ಗೋಪಾಲಃ :—ಕುತ್ರ ವರ್ತಸೇ ತ್ವಂ ? ಭೀತೋಽಸ್ಮಿ ಅಹಂ. ಭಯಂ ಭವತಿ ಜೇತ್ ತ್ವಾಂ ಆಹ್ವಯ ಇತಿ ಅಂಬಯಾ ಭಣಿತಂ.

CC-0. In Public Domain. Gurukul Kangri Collection, Haridwar

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

ವನ್ಯಃ ಗೋಪಾಲಃ :—ಮಾ ಭೈಷೀಃ. ಅಹಂ ಅತ್ರೈವ ಅಸ್ಮಿ. ಗಚ್ಛ ಧೈರ್ಯೇಣ ಗೃಹಂ.

ಗೋಪಾಲಃ :—ಕುತ್ರ ವರ್ತ್ಸೇ ? ಆಗಚ್ಛ ಅಣ್ಣಾ !

ವನ್ಯಃ ಗೋಪಾಲಃ :—ಅತಿ ಮಾತ್ರಂ ಕರ್ತವ್ಯವ್ಯಗ್ರೋಽಸ್ಮಿ ಅಹಂ. ನ ಶಕ್ನೋಮಿ ಆಗಂತುಂ ಅಧುನಾ. ಅತಃ ತ್ವಂ ಗಚ್ಛ.

ಗೋಪಾಲಃ :—ತ್ವಂ ಅಪಿ ಗೃಹಂ ನಾಗಚ್ಛಸಿ ಕಿಂ ಅಂಬಾಂ ಪ್ರೇಕ್ಷಿತುಂ ? ಅಂಧಕಾರೇ ಅಸ್ಮಿನ್ ವನಮಧ್ಯೇ ಕಿಂ ಕರೋಷಿ ?

ವನ್ಯಃ ಗೋಪಾಲಃ :—ಆನಂತರಂ ಅನುಗಚ್ಛಾಮಿ ತ್ವಾಂ ಅಹಂ.ಬ್ರೂಹಿ ಅಂಬಾಂ ಇದಂ. ತವ ಪ್ರತೀಕ್ಷಾಂ ಕರೋತಿ ಅಂಬಾ. ಗಚ್ಛ, ತಾತ, ಗಚ್ಛ ಶೀಘ್ರಂ.

[ಗೋಪಾಲಃ ಗಚ್ಛತಿ. ವನವಾಸೀ ಗೋಪಾಲಃ ವನಾತ್ ಬಹಿರಾಗಚ್ಛತಿ. ತಸ್ಯ ಶಿರಸಿ ಅಲ್ಪೀಯಾನ್ ಕಿರೀಟಕಃ, ಮಯೂರ ಪಿಂಛಂ, ಹಸ್ತೇ ವೇಣುಃ, ಪುರತೋ ಯಾಂತಂ ಗೋಪಾಲಂ ಕಂಚಿತ್ ಕಾಲಂ ಹಸನ್ಮುಖಃ ಪಶ್ಯತಿ. ತದ ನಂತರಂ ವೇಣುನಾದಸಹಿತಂ ಗಾಯತಿ.]

ರಾಗಃ—ಧನ್ಯಾಸಿ; ಆದಿತಾಲಃ

ನಾಹಂ ಬುದ್ಧಿಗ್ರಾಹ್ಯೋ ಮನುಜ
ಪ್ರೇಮ್ಣಾ ಸಂಬದ್ಧೋಽಸ್ಮಿ ನ ನು ॥ ಪಲ್ಲವಿ

ಜ್ಞಾನೇನಾತ್ಮನಿ ವೇತ್ತುಂ ತಪಸಾ
ಯುಗಯುಗಕಾಲಂ ಶ್ರಾಮ್ಯಂತಿ
ಯೋಗಿಜನಾಸ್ತೇ ಜನ್ಮನಿ ಜನ್ಮನಿ
ಪಾತುಂ ಯೋಗಂ ಯುಂಜಂತಿ.

ವಾರಿಧಿವಿಸ್ತೃತಿರಲ್ಪಾ ಸ್ವಪ್ನಂ
ಭಕ್ತ್ಯಶ್ರುಲವಂ ಭವನಂ ತೃಪ್ತಂ.
ಹಿಮಾಲಯೋನ್ನತಿರಲ್ಪಾ ಕುಬ್ಜಾ
ತೃಪ್ತೋ ಭಕ್ತಸುಹೃದಯೇನಾಹಂ.

CC-0. In Public Domain. Gurukul Kangri Collection, Haridwar

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

ವೃಂದಾವನಗತ ಗೋಪವಧೂಃ ಕಿಂ
ವೈದಿಕ ಬೋಧಂ ಸಾ ಜಾನಾತಿ ?
ಪಯಸಾಂ ವಿಕ್ರಯಿಣೀ ಜನರತಿಃ
ಯೌಗಿಕಸಿದ್ಧಿಂ ನನು ಅತ್ಯೇತಿ!

ನಾಹಂ ಬುದ್ಧಿಗ್ರಾಹ್ಯೋ ಮನುಜ
ಪ್ರೇಮ್ಣಾ ಸಂಬದ್ಧೋಽಸ್ಮಿ ನನು॥

CC-0. In Public Domain. Gurukul Kangri Collection, Haridwar

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

ದೃಶ್ಯಃ ತೃತೀಯಃ

[ಪ್ರದೋಷ ಸಮಯಃ.ಜಪಮಾಲಾಹಸ್ತಾ ಗೋಪಾಲಸ್ಯ ಮಾತಾ ದೇಹಲೀ ಸಮೀಪಂ ಉಪವಿಶ್ಯ ತಸ್ಯ ಆಗಮನಂ ಪ್ರತೀಕ್ಷತೇ]

ಜನನೀ :—ಅಸ್ತಂಗತಃ ಸೂರ್ಯಃ; ನೀಡಂಗತಾಃ ಪಕ್ಷಿಣೋಽಪಿ; ಗಾವಃ ಸರ್ವಾಃಅಪಿ ಕೋಷ್ಠಕಮಾಗತಾಃ;ನಕ್ಷತ್ರಾಣಿ ಅಪಿ ಏಕೈಕಶಃ ಉದಯಂತಿ; ಪ್ರಸರತಿ ಅಂಧಕಾರಶ್ಚ. ಗೋಪಾಲಃ ಅಧುನಾಪಿ ಕಿಂ ನಾಗತಃ ? ವ್ಯರ್ಥಂ ಕಾಲಹರಣಂ ನ ಕರೋತಿಸಃ.ವನಮಾರ್ಗೇ ಆಗಂತವ್ಯಂ.ನ ಜಾನೇ ಕಿಯನ್ ಮಾತ್ರಂ ಭೀತೋ ಭವತಿ; ಹೇ, ಪರಮಾತ್ಮನ್ ! ತಸ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಭಾರಃ ತವಾಧೀನಃ ಏವ.

[ಗೋಪಾಲಃ ಶೀಘ್ರಂ ಶೀಘ್ರಂ ಆಗಚ್ಛತಿ]

ತಾತ ! ಗೋಪಾಲ ! ಅಪಿ ಆಗತಃ ? ಆಗಚ್ಛ, ಉಪವಿಶ. ಕಿಂ ಇಯಂತಂ ಕಾಲಾತಿಪಾತಂ ಕೃತ್ವಾ ಆಗತಃ ? ಅಪಿ ಭೀತಃ ವನಾಂತರ್ ಮಾರ್ಗಕ್ರಮಣ ಸಮಯೇ ?

ಗೋಪಾಲಃ :—ಅಂಬ, ಭಯಂ ನಾಮ ಕಿಂ ಮಮ ಯದಾ ಮಮ ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಭ್ರಾತಾ ವರ್ತತೇ ತತ್ರ ? ಸಂಭಾಷಣಮಮಗ್ರೋಽಹಂ ತೇನ ಸಹ. ಅತಃ ಏವ ಕಾಲಾತಿಪಾತಃ ಅಭವತ್. ಯದಾ ಅಹಂ ಭೀತಃ ಅಭವಂ ತದಾ ತವ ವಚನಾನುಸಾರಂ "ಗೋಪಾಲಣ್ಣಾ" ಇತಿ ಆಹೂತಃ ಸಃ. "ಓ" ಇತಿ ಪ್ರತಿಶಬ್ದಂ ಅಕರೋತ್ ಸಃ ಅಪಿ. ತದನಂತರಂ ಸರಸ ಸಂಭಾಷಣೇ ಮಗ್ನೌ ಆವಾಂ.

ಜನನೀ :—[ಬಾಷ್ಪ ಪರಿಪ್ಲುತ ಲೋಚನೇ ಸ್ವೇ ಪರಿಮೃಜ್ಯ ಸ್ವಂ ತನಯಂ ಲಾಲಯಂತೀ] ಪುತ್ರಕ, ಪುಣ್ಯವಾನ್ ಅಸಿ ತ್ವಂ; ಧನ್ಯಾಸ್ಮಿ ಅಹಮಪಿ ತವ ಜನ್ಮದಾತ್ರೀ. ಅದ್ಯ ಪ್ರಪಗತಾ ಮಮ ನಿರ್ಧನತಾ. ವಿಗಲಿತಂ ಅದ್ಯ ಮಮ ವೈಧವ್ಯಂ. ಅಪ್ರಮೇಯಂ ಮಮ ಭಾಗ್ಯಂ ಇತಃಪರಂ!

CC-0. In Public Domain. Gurukul Kangri Collection, Haridwar

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

ಶಿಶೋ, ಅಪಿ ದೃಷ್ಟವಾನ್ ತವ ಜ್ಯೇಷ್ಠಂ ಗೋಪಾಲಂ ? ಕಿಂ ರೂಪಃ ಸಃ?

ಗೋಪಾಲಃ :—ಅಂಬ ಸಃ ಮಯಾ ನ ಪ್ರೇಕ್ಷಿತಃ. ಕಸ್ಮಿನ್ ಅಪಿ ಕರ್ಮಣಿ ಭೃಶಂ ಮಗ್ನಃ ಇತಿ ಜಾನೇ. ಅತಃ "ಅಶಕ್ಯಂ ಮಮ ಬಹಿರಾಗಮನಂ" ಇತಿ ಅವದತ್ ಸಃ. ಗೃಹಂ ಆಗಚ್ಛ ಇತಿ ಅಹಮಪಿ ತಂ ಆಹ್ವಯಂ. ಪಶ್ಚಾತ್ ಆಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ; ಬ್ರೂಹಿ ಅಂಬಾಂ ಇತ್ಥಮೇವ ಇತಿ ಅವದತ್ ಸಃ. ಅತೋಽಹಂ ಏಕಾಕೀ ಏವ ಆಗತಃ.

ಜನನೀ :—ಪುತ್ರಕ, ತ್ವಂ ಶಾಲಾಗಮನವೇಲಾಯಾಂ ತಂ ಆಹೂಯ "ಬಹಿರಾಗಚ್ಛ" ಇತಿ ವದ. ಯತ್ ಕಿಂಚಿದಪಿ ಖಾದ್ಯಂ ದಾಸ್ಯಾಮಿ ತಸ್ಮೈ. ನೀತ್ವಾ ಪ್ರದೇಹಿ ತಸ್ಮೈ.

ಗೋಪಾಲಃ :—ಅಮ್ಮ, ತಸ್ಮಿನ್ ಅಂಧಕಾರೇ ಏಕಾಕೀ ಸಃ ಅರಣ್ಯೇ ಕಥಂ ನಿವಸತಿ ? ಸಃ ಭಯಂ ನಾನುಭವತಿ ಕಿಂ ?

ಜನನೀ :—ಪುತ್ರಕ, ವಿಶ್ವಗೋಪಾಲಕಃ ಸಃ. ತಸ್ಯ ಭೀತಿಃ ಕುತಃ ?

ಗೋಪಾಲಃ :—ಅಮ್ಮ, ಪಶ್ಯಾತ್ರ, ಮಮ ಗೋಪಾಲಸ್ಯ ಪೂಜಾರ್ಥಂ ಅಹಂ ಪುಷ್ಪಾಣಿ ಆಹರಂ. ತಸ್ಯ ಭೋಜನಾರ್ಥಂ ಫಲಾನಿ ಅಪಿ ಸಂಗೃಹ್ಯ ಆಹೃತಾನಿ.

ಜನನೀ :—ತಾನಿ ಸರ್ವಾಣ್ಯಪಿ ವೇಣುಗೋಪಾಲಸ್ಯ ಸನ್ನಿಧೌ ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ ಕುರು ಪ್ರಣಾಮಂ.

[ಗೋಪಾಲಃ ಪುಷ್ಪಾಣಿ ಫಲಾನ್ಯಪಿ ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ ಪ್ರಣಮತಿ. ಚಕಿತ ಚಕಿತಃ ಪುನರಪಿ ಉತ್ತಿಷ್ಠತಿ]

ಗೋಪಾಲಃ :—ಅಮ್ಮ, ಪಶ್ಯಾತ್ರ ! ಆಗತಃ ಏವ ಮಮ ಅಣ್ಣಾ ! ಆಗತಃ ಏವ !

ಜನನೀ :—ಕುತ್ರ ? ಕುತ್ರ ಪುತ್ರಕ ?

ಗೋಪಾಲಃ:-ಆಧಾವ್ಯ ತಸ್ಯಾಂ ಪುತ್ತಲ್ಯಾಂ ಪ್ರವಿಷ್ಟಃ![ಜನನೀ ಪ್ರಣಮತಿ]

CC-0. In Public Domain. Gurukul Kangri Collection, Haridwar

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

ದೃಶ್ಯಃ ಚತುರ್ಥಃ

[ನನಮುಧ್ಯಂ, ಶಾಲಾಭಿಮುಖಃ ಆಗಚ್ಛತಿ ಗೋಪಾಲಃ. ಪರಿತಃ ಪರಿಕ್ರಮ್ಯ ಪಶ್ಯತಿ.]

ಗೋಪಾಲಃ :—ಅಣ್ಣಾ ! ಹೇ, ಅಣ್ಣಾ !

[ಪಿಕಃ ಏಕಃ ಕೂಜತಿ]

ನಾಹಂ ಆಹ್ವಯಂ ತ್ವಾಂ. ಪರಂ ತು ಮಮ ಭ್ರಾತರಂ. ಮಾ ಮಾಂ ವಿಡಂಬಯ ವೃಥಾ. ಅಣ್ಣಾ, ಹೇ ಅಣ್ಣಾ !

[ಕಲ ಕಿಲಾಯತೇ ಚಮರಪುಚ್ಛಃ]

ಕಥಂ ಅಯಂ ಚಮರಪುಚ್ಛಃ ವ್ಯರ್ಥಂ ಕಿಲಕಿಲಾಯತೇ ? ಕಿಂ ತ್ವಮೇವ ಮಮ ಅಣ್ಣ ?—ಅಣ್ಣಾ !

ವನ್ಯಃಗೋಪಾಲಃ:—ಗೋಪಾಲ, ಅಪಿ ಅಹಂ ಆಹೂತಃ ?

ಗೊ.ಪಾಲಃ :—ಅಣ್ಣಾ,ಆಗಚ್ಛ ಅತ್ರ ಮಮ ಪುರತಃ,ಅನುಶಾಸ್ತೋಽಸಿ ಅಂಬಯಾ.

ವನ್ಯಃಗೋಪಾಲಃ :—ಭೃಶಂ ಕಾರ್ಯಮಗ್ನೋಽಹಂ, ತ್ವಂ ಶಾಲಾಂ ಗತ್ವಾ ಪ್ರತಿನಿವರ್ತಸ್ವ.

ಗೋಪಾಲಃ :—ಅಸಂಭವಂ ತತ್. ತವ ಬಹಿರಾಗಮನಂ ಅವಶ್ಯಮೇವ. ಪ್ರತಿದಿನಮಪಿ ಮಮ ಕರ್ತವ್ಯಮಸ್ತಿ, ಮಮ ಕರ್ತವ್ಯಮಸ್ತೀತಿ ಭಣಸಿ. ಕಿಂ ತತ್ ಕರ್ತವ್ಯಂ ? ತ್ವಂ ಬಹಿರ್ ನಾಗಚ್ಛಸಿ ಯದಿ ನಾಹಂ ಗಚ್ಛಾಮಿ ಪುರತಃ.

ವನ್ಯಃಗೋಪಾಲಃ :—ಭ್ರಾತಃ,ತಥಾ ಅಗ್ರಹು ಮಾ ಕುರು. ಆಗಚ್ಛಾಮಿ ಚೇತ್ ಸರ್ವಾ ಅಪಿ ಗಾವಃ ಇತಸ್ತತಃ ಪ್ರಧಾವಂತಿ. ಗಚ್ಛ ತ್ವಂ.

CC-0. In Public Domain. Gurukul Kangri Collection, Haridwar

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

ಗೋಪಾಲಃ :—ನಾಹಂ ಗಚ್ಛಾಮಿ. ಅಂಬಯಾ ಕಿಮಪಿ ಭಕ್ಷ್ಯಂ ಪ್ರೇಷಿತಂ. ತುಭ್ಯಂ ಪ್ರದೇಯಂ ತತ್. ನ ದದಾಮಿ ಚೇತ್ ಅಂಬಾ ಮಾಂ ಅಧಿಕ್ಷಿಪತಿ. ತ್ವಂ ಅತ್ರ ನಾಗಮಿಷ್ಯಸಿ ಯದಿ, ಅಹಮಪಿ ನ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ. ಅತಿಕ್ರಾಮತು ಶಾಲಾಗಮನ ವೇಲಾ. ಗುರವೇ ಸರ್ವಂ ನಿವೇದಯಿಷ್ಯಾಮಿ.

ವನ್ಯಃಗೋಪಾಲಃ :—ಅಲಂ ತವ ಪೀಡಯಾ. ಆಜ್ಞಾಂ ನ ಪಾಲಯಸಿ ತ್ವಂ.

[ವನಾತ್ ಬಹಿರಾಗಚ್ಛತಿ. ಯಥಾ ಪೂರ್ವಂ—ಶಿರಸಿ ಕಿರೀಟಿಕಾ; ಮಯೂರ ಪಿಚ್ಛಂ; ಹಸ್ತೇ ವೇಣುಃ; ಕಂಠೇ ಹಾರಃ; ಲಲಾಟೇ ಶ್ರೀಗಂಧ ತಿಲಕಂ.]

ಬ್ರೂಹಿ ಅಧುನಾ—ಕಿಂ ವಾಂಛಸಿ ?

ಗೋಪಾಲಃ—ಪ್ರಥಾವ್ಯ ಹಸ್ತಾಭ್ಯಾಂ ತಂ ಆಶ್ಲಿಷ್ಯ ಬದ್ಧದೃಷ್ಟ್ಯಾ ಪಶ್ಯತಿ. ಅಣ್ಣಾ, ಅಯಂ ಹಾರಃ ಕೇನ ತುಭ್ಯಂ ಪ್ರದತ್ತಃ ?

ವನ್ಯಃಗೋಪಾಲಃ—ಮಮ ಅಂಬಯಾ ದತ್ತಃ, ಕಿಮಿವ ಪೃಚ್ಛಸಿ ?

ಗೋಪಾಲಃ—ಇಮಂ ಏವ ಹಾರಂ ಮಮ ಅಂಬಾ ವೇಣುಗೋಪಾಲಸ್ಯ ಕಂಠೇ ಪರ್ಯಥಾಪಯತ್, ಅಣ್ಣಾ, ಕುತ್ರ ಲಬ್ಧಂ ಏತತ್ ಮಯೂರ ಪಿಚ್ಛಂ ?

ವನ್ಯಃಗೋಪಾಲಃ—ವನೇ ಏತೇಷಾಂ ಅಭಾವಃ ಕುತಃ ? ಪ್ರಭೂತಂ ವರ್ತಂತೇ.

ಗೋಪಾಲಃ:—ಮಹ್ಯಮಪಿ ಏಕಂ ದಾಸ್ಯಸಿ ಕಿಂ ? ಕಥಂ ರಮಣೀಯಂ ವರ್ಣಮಯಂ ತತ್ ಪಿಂಛ ನಯನಂ ?

ವನ್ಯಃಗೋಪಾಲಃ—ಏತೇನ ತವ ಕಿಂ ಪ್ರಯೋಜನಂ ತವ್ಯಾ ! ಏತಾನಿ ಸರ್ವಾಣಿ ಅಪಿ ವನವಾಸಿನಾಮೇವ; ನ ತು ಭವನವಾಸಿನಾಂ.

ಗೋಪಾಲಃ—ಅಹಮಪಿ ವನೇ ನಿವಸಾಮಿ ತ್ವಯಾ ಸಹ.

ವನ್ಯಃಗೋಪಾಲಃ—ಆಂ, ಸಮುಚಿತಮೇವ ಭವಿಷ್ಯತಿ ತವ ವಚನಾನು ಸರಣೇನ. ಏವಂ ಭವಿಷ್ಯತಿ ಚೇತ್ ಅಂಬಾ ಮಾಂ ಕ್ಷಮತೇ ಕಿಂ?

CC-0. In Public Domain. Gurukul Kangri Collection, Haridwar

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

ಗೋಪಾಲಃ—ತಥಾ ಸತಿ, ತ್ವಮಪಿ ಗೃಹಮೇವ ಆಗಚ್ಛ.

ವನ್ಯಃಗೋಪಾಲಃ—ತದನಂತರಂ ಅತ್ರ ಗೋಪಾಲಕಃ ಕೋ ಭವೇತ್ ? ಪಾಠಶಾಲಾತಃ ತವ ಪ್ರತ್ಯಾಗಮನಸಮಯೇ ಧೈರ್ಯದಾತಾ ಕೋ ಭವೇತ್ ? ತತ್ಸರ್ವಂ ಅಪಿ ಅನುಚಿತಂ, ಅಸಾಧ್ಯಂ ಚ. ಅಲಂ ಇದಂ. ಮಾ ಪೀಡಯ ಮಾಂ ಆತಃಪರಂ. ಪಾಲನೀಯಂ ಜ್ಯೇಷ್ಠಭ್ರಾತುರ್ ವಚನಂ.

ಗೋಪಾಲಃ—ಸ್ವೀಕುರು, ಖಾದ್ಯಂ ಇದಂ ಪ್ರೇಷಿತಂ ಅಂಬಯಾ ತುಭ್ಯಂ ಇತಿ. [ದದಾತಿ]

ವನ್ಯಃಗೋಪಾಲಃ—ಕಿಂ ನಾಮ ಇದಂ ಖಾದ್ಯಂ, ಗೋಪಾಲ?

ಗೋಪಾಲಃ—ಹಂ ಹೋ ! ನ ಜಾನಾಸಿ ಕಿಂ ? ದಧಿಮಿಷ್ಟಂ ಲಾಜಾನ್ನ ಮಿದಂ !

ವನ್ಯಃಗೋಪಾಲಃ—(ಉಪಪಸನ್) ವನೇ ಫಲಾದಿ ಭಕ್ಷಣಂ ಏವ ಮಮ ದಿನಚರ್ಯಾ.

ಗೋಪಾಲಃ—ಅಣ್ಣಾ, ತ್ವಂ ವೇಣುವಾದನಂ ಜಾನಾಸಿ ಕಿಂ ? ಅಹಂ ಅಪಿ ತಾವತ್ ಶ್ರೋತುಂ ಇಚ್ಛಾಮಿ. ವಾದಯ, ಶ್ರುಣುಮಃ.

ವನ್ಯಃಗೋಪಾಲಃ—ಶಾಲಾಂಪ್ರತಿ ಗಂತು ತವ ವೇಲಾತಿಕ್ರಮಃ ನ ಭವತಿ ಕಿಂ ?

ಗೋಪಾಲಃ—ನ ಖಲು ಮೇ ವೇಲಾತಿಕ್ರಮ ಚಿಂತಾ ! ಧಾವಾಮಿ ದ್ರುತ ಗತಿಃ; ವಾದಯ.

[ವನ್ಯಃ ಗೋಪಾಲಃ ವೇಣುವಾದನಂ ಕರೋತಿ. ಶರೀರ ಪ್ರಜ್ಞಾವಿಜೂರಃ ಗೋಪಾಲಃ ನಾದಮುಗ್ಧೋ ಭವತಿ. ವನ್ಯಃ ಗೋಪಾಲಃ ವಾದನಾತ್ ವಿರಮ್ಯ ತಂ ಸಂಬೋಧಯತಿ.]

ವನ್ಯಃಗೋಪಾಲಃ—ಗೋಪಾಲ ? [ನೈವ ಪ್ರತಿವಚನಂ

CC-0. In Public Domain. Gurukul Kangri Collection, Haridwar

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

ಹೇ, ಗೋಪಾಲ ! [ಹಸ್ತೇನ ತಸ್ಯ ತನುಂ ಸ್ಪೃಶತಿ]

ಗೋಪಾಲಃ—[ಭಯಚಕಿತಃ, ಗಾಢಂ ನಿಶ್ವಸ್ಯ ಚ] ಅಣ್ಣಾ, ಅಹಂ ಅಧುನಾ ಕುತ್ರಾಸ್ಮಿ ?

ವನ್ಯಃಗೋಪಾಲಃ—ಕಿಂ ಇತ್ಥಂ ಪೃಚ್ಛಸಿ ? ವನ ಮಧ್ಯೇ ಏವ ಭವಸಿ.

ಗೋಪಾಲಃ—ಕುತ್ರ ಸಾ ಪ್ರವಾಹವಿರತಾ ವೇಣುವಾದನಾಸ್ವಾದ ನಿರತಾ ನವೀ ? ಕುತ್ರ ತೇ ನರ್ತನಲೀನಾಃ ತರವಃ, ಸ್ಥೂಲೋಪಲಾಶ್ಚ? ಶ್ರವಣ ಪುಟಮುನ್ನಾಮ್ಯ ಆಕರ್ಣನ ಸುಸಂಮಗ್ನಾಃ ಹರಿಣಾಶ್ಚ ಕುತ್ರ ? ಕುತ್ರ ತತ್ ಶಿಲೋಚ್ಚಯಃ ಇವ ನಿಶ್ಚಲಂ ತರುವೃಂದಂ ?

ವನ್ಯಃಗೋಪಾಲಃ—ಕಿಮಿದಂ ಭಣಸಿ ? ನಾಹಂ ಅಪಶ್ಯಂ ಯತ್ ಕಿಂಚಿದಪಿ !

ಗೋಪಾಲಃ—ಇದಂ ನ ತಥಾ; ಅಹಂ ಅಪಶ್ಯಂ. ಕಮಪಿ ಲೋಕಾಂತರಂ ಗತೋಽಹಂ.ತತ್ರ ತತ್ ಸರ್ವಮಪಿ ಅಪಶ್ಯಂ.ತಲ್ಲೋಕಾತ್ ಪ್ರತಿನಿವರ್ತಿತುಂ ನಾಸೀತ್ ಖಲು ಮಮ ಮನಃ. ತ್ವಯಾ ಏವ ಬಲಾದಾ ಕೃಷ್ಟೋಸ್ಮಿ.

ವನ್ಯಃಗೋಪಾಲಃ—ನಾಹಂ ಭಾವಯಾಮಿ ಕಮಪಿ ತವ ವಚನಸ್ಯ ಅರ್ಥಂ.

ಗೋಪಾಲಃ—ಅಣ್ಣಾ, ಯದಿ ಅವಿರತಂ ಪ್ರವಹೇತ್ ತವ ಗಾನಂ, ತಥಾ ಮಯಾಪಿ ಅವಿರತಂ ತದಾಕರ್ಣನಂ ಭವೇತ್ ತದಾ ಕಥಂ ರಮಣೀಯ ತರಂ ಭವೇತ್!

ವನ್ಯಃಗೋಪಾಲಃ—ತದಾ ಮಮ ಗೋಪಾಲಕ ಕರ್ಮಾಪಿ ನ ಭವೇತ್, ತವ ಪಾಠಶಾಲಾಗಮನಮಪಿ ನ ಭವೇತ್. ತದಾ ಕಾ ಗತಿಃ ? ಅಲಂ ಅನೇನ ವಿಚಾರೇಣ. ಅತಿಕ್ರಾಂತಾ ಭವತಿ ತವ ಶಾಲಾಗಮನ ವೇಲಾ, ಗಚ್ಛ ಶೀಘ್ರಂ.

ಗೋಪಾಲಃ–ತ್ವತ್ ಸಕಾಶಾತ್ ವ್ಯಪಗಂತುಂ ಮಮ ಮನಃ ನೋತ್ಸಹತೇ.

CC-0. In Public Domain. Gurukul Kangri Collection, Haridwar

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

ಆಗಚ್ಛ ತ್ವಮಪಿ ಮಮ ಸಾಕಂ. ಉಭೌ ಅಪಿ ಶಾಲಾಂ ಗಮಿಷ್ಯಾವಃ. ಗುರವೇ ತ್ವಂ ಕ್ಷಂತವ್ಯ ಇತಿ ನಿವೇದಯಿಷ್ಯಾಮಿ.

ವನ್ಯಃಗೋಪಾಲಃ—ಗೋಪಾಲಕ ಕರ್ಮನಿರತಾಯ ಮಮ ಪಠನಂ ಲೇಖನಂ ಇತ್ಯಾದೇಃ ಕಿಂ ಪ್ರಯೋಜನಂ ?

ಗೋಪಾಲಃ—ತಾವತ್ ನ. ವೇದಾನ್ ಪಾಠಯಂತಿ. ಶಾಸ್ತ್ರಾಣಿ ಬೋಧಯಂತಿ. ವ್ಯಾಕರಣಮಪಿ ಶಿಕ್ಷಯಂತಿ.

ವನ್ಯಃಗೋಪಾಲಃ—ತೇಷು ಮಮ ಅಭಿಲಾಷೋ ನೈವ. ನಾಹಂ ಕಾಂಕ್ಷೇ ತವ ವೇದಂ, ನ ಕಾಂಕ್ಷೇ ತವ ಶಾಸ್ತ್ರಮಪಿ. ದಧಿ ಮಿಶ್ರಿತ ಲಾಜಾನ್ನಮೇವ ಮೇ ಪ್ರಿಯಕರಂ. ಹುಂ. ಅವಸರಸ್ತವ ಗಮನಾಯ. ಗಚ್ಛ ತ್ವಂ ಅಧುನಾ. ಶ್ರುಣು ತತ್ರ ಗಾವಃ ಮಾಂ ಅಂಬಾ ಇತಿ ಆಹ್ವಯಂತಿ. ಅತೋ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಅಹಂ. (ಧಾವತಿ)

ಗೋಪಾಲಃ—ಶಿಕ್ಷಣೇನ ಮಮ ಕಿಂ ಪ್ರಯೋಜನಂ ? ಯದಿ ಅಹಂ ಮಮ ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಭ್ರಾತರಂ ಅನುಸರಾಮಿ ಜೇತ್ ಪರ್ಯಾಪ್ತಂ ನ ಕಿಂ ಮಮ ? ಪರಂ ತು ಅಂಬಾ ಮಾಂ ಅಧ್ಯಯನಾಯ ಪ್ರಚೋದಯತಿ.

(ಮುಂಪಂ ಮುಂದಂ ನಿಷ್ಕ್ರಾಮತಿ)

CC-0. In Public Domain. Gurukul Kangri Collection, Haridwar

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

ದೃಶ್ಯಃ ಪಂಚಮಃ

(ಗ್ರಾಮೀಣ ಶಾಲಾ. ನಾರಾಯಣಃ, ರಾಮಚಂದ್ರಃ, ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಃ, ಮಾಧವಃ ಏತೇ ಸರ್ವೇऽಪಿ ಪರಸ್ಪರಂ ಸಂಭಾಷಮಾಣಾಃ ಸ್ವೀಯೇ ಸ್ವೀಯೇ ಆಸ್ತರಣೇ ಉಪವಿಷ್ಟಾಃ.)

ಮಾಧವಃ—ನಾಣೇ, ಅದ್ಯತನ ಪಾಠಂ ಸಂಸ್ಮರಸಿ ಕಿಂ ?

ನಾರಾಯಣಃ—ನೈವ ಖಲು ರೇ, ಕತಿವಾರಂ ಅಭ್ಯಸ್ತಮಪಿ ನೈವ ಪ್ರವಿಶತಿ ಮಮ ಶಿರಸಿ.

ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಃ—ನ ಜಾನೇ, ಕಿಮರ್ಥಂ ವಾ ಸ ಭಗವಾನ್ ಅಮರ ಕೋಶಕಾರಂ ಅಸೃಜದಿತಿ.

ರಾಮಚಂದ್ರಃ—ಮಾ ವದ ಏವಂ, ಕಥಮಿವ ತವ ಶಿರಸಿ ಮಸ್ತಿಷ್ಕಸ್ಯ ಸ್ಥಾನೇ ಭಸ್ಮ ನಿಕ್ಷೇಪಂ ಕೃತವಾನ್ ಇತಿ ವದ.

ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಃ—ಓಹೋ, ಗುರವಃ ಏನಂ ಪ್ರಶಶಂಸುಃ ಇತಿ ಅಧುನೈವ ಗರ್ವೋ ಅಸ್ಯ. ಅಲಂ ಅತಿ ಪ್ರಸಂಗೇನ. ಅಸ್ಮಾಭಿಃ ಅಪಿ ತ್ವಯಾ ಯಥಾ ದಿವಾನಿಶಂ ಪಠಿತಂ ಚೇತ್ ಮೌಖಿಕಂ ಇವ ಸಂಸ್ಮರಾಮಃ.

ಮಾಧವಃ—ಕಥಂ ಅಧುನಾಪಿ ನಾಗತಃ ಗೋಪಾಲಃ ?

ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಃ—ಬಹುದೂರತಃ ಆಗಂತವ್ಯಂ. ಅತಃ ವೇಲಾತಿಕ್ರಮಃ ಇತಿ ಮನ್ಯೇ. ಕಷ್ಟಂ, ಅತಿಮಾತ್ರಂ ನಿರ್ಧನಾ ತಸ್ಯ ಅಂಬಾ. ಪಿತೃಹೀನಃ ಸಃ. ಕಷ್ಟಕರಂ ತಸ್ಯ ಜೀವನಂ.

ನಾರಾಯಣಃ—ಅತೀವ ಸೌಜನ್ಯಯುಕ್ತಃ ಕಿಲ ಗೋಪಾಲಃ. ಕಿಯಾನ್ ತಸ್ಯ ವಿನಯಃ ! ಕಾ ಚ ತಸ್ಯ ಸುಶೀಲತಾ.

ಮಾಧವಃ—ಅತ ಏವ ಗುರೋಃ ತಂ ಪ್ರತಿ ಸಾ ಪ್ರೀತಿಃ.

CC-0. In Public Domain. Gurukul Kangri Collection, Haridwar

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಃ—ತಸ್ಯ ಜನನೀ ಮಹಾಭಕ್ತಾ ಇತಿ ವದಂತಿ. ವೇಣು ಗೋಪಾಲಂ ಪ್ರತಿ ತಸ್ಯಾಃ ಅತ್ಯಂತಾ ಪ್ರೀತಿಃ ಇತಿ ಶ್ರೂಯತೇ; ಸಃ ತಸ್ಯಾಃ ಏಕೈಕಮಪಿ ವಾಂಛಿತಂ ಅನುಗೃಹ್ಣಾತೀತಿ ಕೇಚಿದ್ ವದಂತಿ.

ಮಾಧವಃ—ಹೇ, ಆಗತಾಃ ಕಿಲ ಗುರವಃ. ತೂಷ್ಣೀಂ ಭವತ. (ಗುರವಃ ಪ್ರವಿಶಂತಿ. ಸರ್ವೇಽಪಿ ಉತ್ಥಾಯ ವಿನಯಪೂರ್ವಕಂ ಸಾಂಜಲಿಬಂಧಂತಿಷ್ಠಂತಿ. ಗುರವಃ ಆಗತ್ಯ ಆಸ್ತರಣೋಪರಿ ಉಪವಿಶ್ಯ ಸಮಂತಾತ್ ದೃಷ್ಟಿಂ ಪ್ರಸಾರಯಂತಿ.)

ಗುರುಃ—ಕುತ್ರ ವರ್ತತೇ ಗೋಪಾಲಃ ?

ರಾಮಚಂದ್ರಃ—ಅಧುನಾಪಿ ಸಃ ನಾಗತಃ, ಗುರೋ.

ಗುರುಃ—ಕುತಃ ? ಅಪಿ ಕುಶಲೀ ಸಃ ?

ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಃ—ಹ್ಯಃ ಕುಶಲೀ ಸಃ. ತಸ್ಯ ಗೃಹೇ ಕೋ ವಾ'ಸಂಕಟಃ ಇತಿ ನ ಜಾನೀಮಃ. ಅನ್ಯಚ್ಚ, ಬಹುದೂರಾತ್ ಆಗಂತವ್ಯಂ ತೇನ.

ಗುರುಃ—ಕಷ್ಟಂ ! [ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಗೋಪಾಲಃ ಗುರವೇ ಪ್ರಣಮ್ಯ ಸಹಚರಾಣಾಂ ಸಮೀಪಂ ಆಸ್ತರಣಂ ಆಸ್ತೃತ್ಯ ಉಪವಿಶತಿ.] ಗೋಪಾಲ, ಅಪಿ ಸೌಖ್ಯಂ ತವ.

ಗೋಪಾಲಃ—ಆಂ, ಗುರೋ, ಭವತ್ ಕೃಪಯಾ !

ಗುರುಃ—ಅನ್ಯಥಾ ಕಿಮಯಂ ವೇಲಾತಿಕ್ರಮಃ ? ಅಪಿ ಕುಶಲಿನೀ ತವ ಜನನೀ ?

ಗೋಪಾಲಃ—ಜನನೀ ಕುಶಲಂ ವರ್ತತೇ. ಮಮ ಆಗಮನವೇಲಾಯಾಂ ವನಮಧ್ಯೇ ಮಮ ಭ್ರಾತುಃ ಸಾಕಂ ಕಂಚಿತ್ ಕಾಲಂ ಸಂಲಾಪಮಗ್ನಃ ಅಭವಂ. ಅತೋಽಯಂ ಕಾಲಾತಿಕ್ರಮಃ.

ಗುರುಃ—ಕಿಂ ತವ ಜ್ಯೇಷ್ಠೋಽಪಿ ವರ್ತತೇ ?

ಗೋಪಾಲಃ—ವರ್ತತೇ, ಗುರೋ.

ಗುರುಃ—ಕಿಂ ನಾಮಾ ಸಃ ?

ಗೋಪಾಲಃ—ತಸ್ಯ ನಾಮ ಅಪಿ ಗೋಪಾಲ ಇತ್ಯೇವ.

CC-0. In Public Domain. Gurukul Kangri Collection, Haridwar

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

ಗುರುಃ—ಕೇನ ಕಾರಣೇನ ಸಃ ಶಾಲಾಂ ನಾಗಚ್ಛತಿ ? ಕಾ ಚ ತಸ್ಯ ವೃತ್ತಿಃ ?

ಗೋಪಾಲಃ—ಗೋಪಾಲನಂ ಏವ ತಸ್ಯ ವೃತ್ತಿಃ.

ಗುರುಃ—ತಥಾ ಸತಿ ತೇನ ತವ ಮಾತುಃ ಕಿಂಚಿತ್ ಸಾಹಾಯ್ಯಂ ಭವತಿ ಕಿಂ ?

ಗೋಪಾಲಃ—ಆಮ್ ಗುರೋ, ಬಹುತರಂ ಸಾಹಾಯ್ಯಂ ಭವತಿ.

ಗುರುಃ—ಭವತು. ವತ್ಸ, ಸುಖಮಯಂ ಭವತು ತಸ್ಯ ಜೀವನಂ. ತ್ವಂ ಅಪಿ ತಥೈವ ತವ ಮಾತುಃ ಆಲಂಬನಂ ಭವ. ಶಿಶವಃ ಭಗವತ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಸ್ಯ ಪ್ರಜಾ ಏವ. ತಥಾ ಹಿ ದೇವಸಮಾನಾ ಮಾತಾಪಿ. ಭಗವತಃ ಪ್ರೀತಿ ಮಹತ್ತಾ ಅಸ್ಮಿನ್ ಪ್ರಪಂಚೇ ಮಾತೃರೂಪೇಣ ಮೂರ್ತಿಮತೀ ಭವತಿ. ಅತ ಏವ ಜನನೀ ಶಿಶೂನಾಂ ಹಿತಾಯ ಸ್ವಾರ್ಥಸರ್ವಸ್ವಮಪಿ ವಿಸೃಜ್ಯ ಸದೈವ ತೇಷಾಂ ಯೋಗಕ್ಷೇಮಂ ಏವ ಆತ್ಮನಃ ಹೃದಯಮಂದಿರೇ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯ ಪೂಜಯತಿ. ಶಿಶವಃ ಏವ ಮಾತುಃ ಪ್ರಾಣಾಃ. ಶಿಶವಃ ಏವ ತಸ್ಯಾ ಜೀವನೇ ಜೀವಾತವಃ. ಮಾತುಃ ಪ್ರೇಮಶಕ್ತ್ಯಾ ಏವ ಸೃಷ್ಟಿಚಕ್ರಂ ಅವಿಹತಂ ಪರಿಭ್ರಮತಿ. ಮಾತುಃ ಪ್ರೇಮ ಏವ ಜಗತಿ ಆನಂದಸ್ಯ ಆಧಾರಃ. ಯಸ್ಯ ಮಾತೃವಾತ್ಸಲ್ಯಸ್ಯ ಅನುಭವೋ ನಾಸ್ತಿ ನಿರ್ಜೀವನಂ ತಸ್ಯ ಜೀವನಂ; ನಿರರ್ಥಕಂ ಚ. ಅತ ಏವ ಪ್ರೇಮನಿಧಿಂ ಪರಮಾತ್ಮಾನಂ ಜಗಜ್ಜನನೀತಿ ಭಾವನಾಪೂರ್ವಕಂ ಆರಾಧಯಂತಿ. ಚೋರೋ ವಾ ವಂಚಕೋ ವಾ ವಿದ್ವಾನ್ ವಾ ಮಹಾಪುರುಷೋ ವಾ ಪಟುಭಟೋ ವಾ ಯಃ ಕೋಽಪಿ ವಾ ಭವತು. ಮಾತೃಸಂನಿಧೌ ತೇ ಸರ್ವೇಽಪಿ ಶಿಶವ ಏವ. ನೈವ ಚೋರಃ, ನಾಪಿ ವಂಚಕಃ; ನೈವ ವಿದ್ವಾನ್; ನಾಪಿ ಮಹಾಪುರುಷಃ; ಪಟುಭಟೋ ವಾ. ಬಾಲಕಾಃ, ಕಿಂ ಅಧಿಕೇನ ಉಕ್ತೇನ ? ಮಾತುಶ್ಚ ಪರಮಾತ್ಮನಶ್ಚ ನ ಕೋಽಪಿ ಭೇದೋ ವರ್ತತೇ ಇತಿ ವೇದಾ ಏವ ಉದ್ಘೋಷಯಂತಿ. ಅತಃ ಅನ್ಯೇಷಾಂ ಪ್ರತಿ ಕಥಮಪಿ ವಾ ಭವತು ಯುಷ್ಮಾಕಂ ವರ್ತನಾ. ಪರಂತು ಮಾತ್ರಾ ಸಹ ಶಿಶುಭಾವೇನ ವರ್ತಿತವ್ಯಂ. ತಥಾ ಸತಿ ಇಹ ಚ ಪರತ್ರ ಚ ಉಭಯತ್ರಾಪಿ ಯುಷ್ಮಾಕಂ ಕಲ್ಯಾಣಂ ಭವತಿ. ಮಾತೃ

CC-0. In Public Domain. Gurukul Kangri Collection, Haridwar

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

ಪ್ರೇಮ ಏವ ಯುಷ್ಮಾಕಂ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಅಪಿ ಆತ್ಮನಾಂಜ್ಯೋತಿಃ,ಉತ್ಸಾಹಃ, ಆನಂದಂ, ಶಕ್ತಿಶ್ಚ, ಮುಕ್ತಿಶ್ಚ.

ಗೋಪಾಲಃ—ಭೋ, ಗುರೋ, ಭವತಃ ಉಪದೇಶಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಹೃದಯೇ ನಿಧಾಯ ಆಚಾರಪೂರ್ವಕಂ ಪ್ರದರ್ಶಯಾಮಿ. ಭವತಾಂ ಕೃಪಾ ಭವತು ಮಯಿ.

102886

ಗುರುಃ—ಭೋ, ವಟವಃ, ಅದ್ಯತನ ಪಾಠಸ್ಯ ಪ್ರಾರಂಭಾತ್ ಪೂರ್ವಂ ವಿಷಯಸ್ಯ ಏಕಸ್ಯ ಪ್ರಸ್ತಾವಃ ಕರ್ತವ್ಯಃ. ಶ್ವಃ ಅಸ್ಮಾಕಂ ಗೃಹೇ ವಿಶಿಷ್ಟ ಏಕಃ ಕಾರ್ಯಃ ಪ್ರವರ್ತನೀಯಃ. ಅತಃ ಯುಷ್ಮಾಕಂ ಅಪಿ ಮಂಗಲಕರಂ ಭವೇದಿತಿ ಯುಷ್ಮಾಭಿಃ ಸರ್ವೈರಪಿ ಗುರುದಕ್ಷಿಣಾಂ ಸ್ವೀಕರ್ತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ. ಯಥಾಶಕ್ತಿ ದಕ್ಷಿಣಾಂ ಆನಯತ ಯೂಯಂ ಸರ್ವೇऽಪಿ.

ಸರ್ವೇ— (ಸಂತುಷ್ಟಾಃ) ತಥೈವಾಸ್ತು ಗುರೋ.

ಗುರುಃ—ಅಧುನಾ ಅದ್ಯತನ ಪಾಠಂ ಪ್ರಾರಭಾಮಹೇ.

ಹರಿ, ಶಿವ, ಕಮಲಜ ರೂಪ ಪ್ರಕಾಶಿ ಪರಮಾತ್ಮಾನಂ ಪ್ರಣಮಾಮಿ
ಸತ್ಯರೂಪಿಣೇ, ನಿತ್ಯಭಾವಿನೇ ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಮಭಿವಂದೇಮಿ ।
ಜೀವಜಂತುಕುಲಂ ಆಪ್ತಶಾಂತಿ ಸುಖಮಸ್ತು ಸರ್ವಮಿತಿ ಗಾಯೇಮಿ
ಸತ್ಯಧರ್ಮಸಂವೃದ್ಧಿರಸ್ತು ಜಗತೀತಿ ನಿತ್ಯಮಭಿಯಾಚೇಮಿ ॥

CC-0. In Public Domain. Gurukul Kangri Collection, Haridwar

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

ದೃಶ್ಯಃ ಷಷ್ಠಃ

[ಗೋಪಾಲಸ್ಯ ಮಾತುಃ ಕುಟೀರಂ. ತಂತುವಯನಚಕ್ರಸ್ಯ ಪುರತಃ ಉಪವಿಷ್ಯಾ. ಶಾಲಾತಃ ಆಗಚ್ಛತಿ ಗೋಪಾಲಃ]

ಜನನೀ—ವತ್ಸ, ಅಪಿ ಆಗತಃ? ಆಗಚ್ಛ, ಉಪವಿಶ. [ಗೋಪಾಲಃ ಉಪವಿಶತಿ] ಕಿಂ ಅದ್ಯ ತವ ಜ್ಯೇಷ್ಠಾಯ ಉಪಾಹಾರಃ ದತ್ತಃ ?

ಗೋಪಾಲಃ—ಆಂ ಅಂಬ, ದತ್ತಃ.

ಜನನೀ—ಕಿಂ ರೂಪಃ ಸಃ ?

ಗೋಪಾಲಃ—(ದೇವತಾ ಮುಂಟಪಿಕಾಂ ನಿರ್ದಿಶ್ಯ) ಅಸ್ಮಾಕಂ ವೇಣು ಗೋಪಾಲ ರೂಪಃ ಏವ ಆಸೀತ್. ಅಯಮೇವ ಪುಷ್ಪಹಾರಃ ತಸ್ಯ ಕಂಠೇ ಆಸೀತ್. ಇದಂ ಏವ ಮಯೂರಪಿಚ್ಛಂ, ಅಯಮೇವ ವಸ್ತ್ರಪರಿಚ್ಛದಃ ! ಅಯಮೇವ ಸಃ !

ಜನನೀ—ವತ್ಸ, ಕಿಂ ಅಬ್ರವೀತ್ ಸಃ ತ್ವಯಾ ಸಹ ?

ಗೋಪಾಲಃ—ಕಿಂ ಕಿಮಪಿ ಅಬ್ರವೀತ್ ಸಃ. ವೇಣುಂ ವಾದಯ ಇತಿ ತಂ ಅಪ್ರಾರ್ಥಯಂ ಅಹಂ. ಸಃ ವೇಣುವಾದನಂ ಅಕರೋತ್ ಅಂಬ. ಅತಿ ಮಾತ್ರಂ ಮಧುರಂ ಆಸೀತ್ ತದ್‌ವಾದನಂ. ವೇಣುಂ ವಾದಯನ್ನೇವ ಮಾಂ ಕುತ್ರಾಪಿ ಅನಯತ್ !

ಜನನೀ—(ಕಾತರಾ) ಕುತ್ರ ?

ಗೋಪಾಲಃ—ನ ಜಾನೇ ಸಃ ಕಿಂ ನಾಮ ಲೋಕ ಇತಿ ! ತತ್ರ ಪ್ರವಹತೀ ಕಾಪಿ ನದೀ ವಿರತ ಪ್ರವಾಹಾ ಗಾನಮಶ್ರುಣೋತ್ ! ಗಾವೋಽಪಿ ತಥೈವ. ಪ್ರಸ್ತರಾಶ್ಚ ವೃಕ್ಷಾಶ್ಚ ನೃತ್ಯಂತಿ ಸ್ಮ ! ಅಂಬ, ಕಿಯತ್ ರಮಣೀಯ ತರಾಣಿ ವನಾಂತರಾಣಿ ತತ್ರ ದೇಶೇ ! ಫಲಾನಾಂ ಗುಚ್ಛಾನಿ, ಪುಷ್ಪಾಣಾಂ ಮಂಜರ್ಯಶ್ಚ ವಿಲಂಬಂತೇ ಸ್ಮ ! ಮಕರಂದ ಚೂಷಣಾಶಯಾ ಪರಿಭ್ರಮತಾಂ ಭೃಂಗಾಣಾಂ ರೆಭೀಂಕಾರೇಣ ಪರಿಪೂರ್ಣಮಿವ ಆಸೀತ್ ತದ್ ವನಂ! ಅಂಬ,

CC-0. In Public Domain. Gurukul Kangri Collection, Haridwar

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

ಕಿಂ ಬ್ರವೀಮಿ ! ವಿಧವಿಧವರ್ಣಾಃ ಪಕ್ಷಿಣಃ ! ವೈವಿಧ್ಯಪೂರ್ಣಂ ಮಾಧುರ್ಯ ವಿತಾನಂ ! ಮಲಯಮಾರುತಶ್ಚ ಪಲ್ಲವಾಂತರಂ ಮಂದಂ ಮಂದಂ ಸಂಚರನ್ ಲಾಸ್ಯಮಕರೋತ್. ಮೃದುತಲ್ಪಮಿವ ಸುವಿಸ್ತರಃ ಹರಿತಶಾಪ್ಪ ಲೋಽಪಿ ಮುಂಪಹಸಿತೇನ ವಿಲಸತಿ ಸ್ಮ ಅಂಬ, ತತ್ರ ತತ್ರ ವಿವಿಧವರ್ಣಾಂ ಬರಾಣಿ ಪರಿಧಾಯ ವಿವಿಧವರ್ಣಾನಿ ಪುಷ್ಪಾಣಿ ಅವತಂಸೀಕೃತ್ಯ ಸವಿಭ್ರಮಂ ಪರಿಭ್ರಮಂತೀಃ ಧಾವಂತೀಃ ಗಾಯಂತೀಶ್ಚ ದಿವ್ಯಮೂರ್ತೀಃ ಅಪಶ್ಯಮ್ ! ಅಂಬ, ತತಃ ಪ್ರತಿನಿವರ್ತಿತುಂ ಮನಃ ಏವ ನಾಸೀತ್ ಮಮ ! ಪರಂತು ಮಮ ಅಣ್ಣಾ ಬಲಾತ್ ಆಚಕರ್ಷ ಮಾಂ.

ಜನನೀ—(ಸ್ವಗತಂ) ಹೇ, ಪರಮಾತ್ಮನ್; ತೇ ಏವ ಧನ್ಯಾಃ ಯೇ ಜನಾಃ ಕಾಲದೇಶಾತೀತಂ ತವ ವೇಣುವಾದಸ್ಯ ಮಹಿಮಾಂ, ಆನಂದಂ, ರಹಸ್ಯಂ ಅನುಭವಂತಿ. ಹೇ ಮಮಗೋಪಾಲ,ತತ್ಸರ್ವಂ ಮಮ ವತ್ಸಾಯ ಗೋಪಾಲಾಯ ಪ್ರಕಟೀಕೃತ್ಯ ದರ್ಶಿತವಂತಂ ತ್ವಾಂ ಕಥಂ ವಾ ಸಂಕೀರ್ತಯಾಮಿ ಅಹಂ ! (ವೇಣುಗೋಪಾಲಸ್ಯ ವಿಗ್ರಹಂ ಪಶ್ಯಂತೀ)

ಅಹೋ, ವೃಂದಾವನಂ ! ಯಮುನಾ ನದೀ । ಅಹೋ, ಗೋಪಿಕಾಃ ॥ ಹೇ ಭಗವನ್ ! (ಸ್ವಂ ವತ್ಸಂ ಗೋಪಾಲಂ ಚುಂಬತಿ)

ಗೋಪಾಲಃ—ಅಮ್ಮ, ಶ್ವಃ ಅಸ್ಮಾಕಂ ಗುರೂಣಾಂ ಗೃಹೇ ಕಶ್ಚನ ವಿಶೇಷ ಇತಿ ಉಕ್ತಂ. ಸರ್ವೇಽಪಿ ಗುರುದಕ್ಷಿಣಾಂ ಅರ್ಪಯಿತ್ವಾ ಆಶೀರ್ವಾದಂ ಲಭಂತೇ. ಅಮ್ಮ ಗುರುದಕ್ಷಿಣಾರೂಪಂ ಮಹ್ಯಮಪಿ ಕಿಂಚಿತ್ ದೇಹಿ.

ಜನನೀ—ಏವಮಸ್ತು ವತ್ಸ, ಗುರೂಣಾಂ ಆಶೀರ್ವಾದಃ ಪರಮಾತ್ಮನಃ ಆಶೀರ್ವಾದಾತ್ ಕಿಯನ್ ಮಾತ್ರಮಪಿ ನ್ಯೂನತರೋ ನಾಸ್ತಿ, ತೇಷಾಂ ಕೃಪಾ ತವೋಪರಿ ಭವತು. ಗುರುರೇವ ಬ್ರಹ್ಮಾ, ಗುರುರೇವ ವಿಷ್ಣುಃ, ಗುರುರೇವ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಪರಮೇಶ್ವರಃ ಇತಿ ಮಹಾತ್ಮಾನಃ ನಿಗದಂತಿ. ಭಕ್ತ್ಯಾ ಪೂಜಯ ಗುರುಂ; ಭಗವಾನ್ ಸಂಪ್ರೀತೋ ಭವತಿ.

ಗೋಪಾಲಃ—ಅಮ್ಮ, ಗುರುದಕ್ಷಿಣಾರ್ಥಂ ಕಿಂ ವಸ್ತು ಪ್ರದದಾನಿ ?

ಜನನೀ—ವತ್ಸ, ಕಿಂ ದಾತುಂ ಅಹಂ ಶಕ್ತಾಸ್ಮಿ? ಶ್ವಃ ಶಾಲಾಗಮನ

CC-0. In Public Domain. Gurukul Kangri Collection, Haridwar

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

ಸಮಯೇ ತವ ಜ್ಯೇಷ್ಠಮೇವ ಪ್ರಾರ್ಥಯ. ಸ ಏವ ಕಿಮಪಿ ದಾತುಂ ಪ್ರಭವತಿ.

ಗೋಪಾಲಃ—ಆಂ, ಅಂಬ. ತಮೇವ ಪ್ರಾರ್ಥಯಾಮಿ.

ಜನನೀ—ಗೋಪಾಲ, ತವ ಜ್ಯೇಷ್ಠಂ ಕದಾಪಿ ಮಾ ವಿಸ್ಮರ. ತಸ್ಯ ವಿಷಯೇ ತವ ಪ್ರೀತಿಃ ನಿರಂತರಾ ಭವತು. ಯತ್ ಕಿಂಚಿದಪಿ ವಾಂಛಸಿ ಜೇತ್ ತಮೇವ ಪ್ರಾರ್ಥಯ. ಯಸ್ಮಿನ್ ಕಸ್ಮಿನ್ನಪಿ ಕಷ್ಟಕಾಲೇ ತಸ್ಯೈವ ನಿವೇದಯ.

ಗೋಪಾಲಃ—ಅಮ್ಮಾ, ತ್ವಮಪಿ ಮಮ ಜ್ಯೇಷ್ಠಂ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಸಿ, ಮಮ ಸಾಕಂ ಆಗಚ್ಛ ಶ್ವಃ. ಕಷ್ಟಂ, ತಸ್ಯ ಗೋಪಾಲನಮೇವ ವೃತ್ತಿಃ. ಅತ್ರ ಆಗಂತುಂ ಸಮಯಾವಕಾಶೋ ನೈವೇತಿ ವದತಿ.

ಜನನೀ—ಮಾ, ಮಾ ವತ್ಸ,ತವ ದರ್ಶನಮೇವ ಪ್ರಭೂತಂ ಮಮ. ತಸ್ಯ ದರ್ಶನಸಮಮೇವ ಏತದಸ್ತಿ. ಮಮ ವಿಚಾರೇ ತ್ವಮೇವ ಸಃ, ತಥಾ ಸ ಏವ ತ್ವಂ.

CC-0. In Public Domain. Gurukul Kangri Collection, Haridwar

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

ದೃಶ್ಯಃ ಸಪ್ತಮಃ

[ವನರಿ. ಗೋಪಾಲಃ ವನ್ಯಃಗೋಪಾಲಶ್ಚ ಉಪವಿಶ್ಯ ಸಂಭಾಷಣಮಗ್ನೌ]

ಗೋಪಾಲಃ—ಅಣ್ಣಾ, ಅದ್ಯ ಮಯಾ ಗುರುದಕ್ಷಿಣಾ ದೇಯಾ. ಅಂಬಾಂ ಅಪ್ರಾರ್ಥಯಂ. ಸಾ ಚ ತ್ವಯಿ ಏವ ಪ್ರಾರ್ಥಯ ಇತ್ಯವದತ್. ಯತ್ ಕಿಮಪಿ ದೇಹಿ, ಅಣ್ಣಾ.

ವನ್ಯಃ ಗೋಪಾಲಃ—ತಮ್ಮಾ, ನಾಹಂ ಏಶ್ವರ್ಯಯುಕ್ತಃ. ಗೋಪಾಲನ ನಿರತಃ ನಿರ್ಧನಶ್ಚ ಬಾಲಕಃ. ಸ್ವಲ್ಪಮಾತ್ರಂ ದಧಿ ದಾಸ್ಯಾಮಿ. ನೀತ್ವಾ ಗಚ್ಛ.

ಗೋಪಾಲಃ—ಬಾಢಂ, ಯದ್ದದಾಸಿ ತದೇವ ಪರ್ಯಾಪ್ತಂ.

ವನ್ಯಃಗೋಪಾಲಃ—ಕಮಪಿ ಪಾತ್ರಂ ಆನೀತಂ ?

ಗೋಪಾಲಃ—ನ ನ.

ವನ್ಯಃ ಗೋಪಾಲಃ—ನುತ್ಸಮೀಪಂ ಕಮಪಿ ಲೌಹಪಾತ್ರಂ ನಾಸ್ತಿ. ಮೃಣ್ಮಯ ಘಟಕಾಯಾಂ ದದಾಮಿ ಚೇತ್ ಸ್ವೀಕರೋಷಿ ಕಿಂ ?

ಗೋಪಾಲಃ—ಆಂ, ಭವತು, ತತ್ರ ಅನೌಚಿತ್ಯಂ ಕಿಂ ? ಮೃಣ್ಮಯ ಘಟಕಾಯಾಂ ವಾ ಸೌವರ್ಣಪಾತ್ರೇ ವಾ ಭವತು. ದಧಿ ದಧಿ ಏವ.

ವನ್ಯಃಗೋಪಾಲಃ—ತಥಾ ಸತಿ, ತಿಷ್ಠ ಅತ್ರೈವ; ಪರಿಧಾವ್ಯ ಗತ್ವಾ ಆನಯಾಮಿ. [ಪರಿಧಾವ್ಯ ಗತ್ವಾ ಆನೀಯ ದದಾತಿ]

ತ್ವಂ ಯಾಹಿ ಅಧುನಾ [ದತ್ತ್ವಾ ಅಪಿ ಅನ್ಯಾಂ ಅನ್ಯಾಂ ದಿಶಂ ಗಚ್ಛತಃ]

CC-0. In Public Domain. Gurukul Kangri Collection, Haridwar

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

ದೃಶ್ಯಃ ಅಷ್ಟಮಃ

[ಗ್ರಾಮೀಣ ಶಾಲಾಯಾಃ ಸರ್ವೇ ಛಾತ್ರಾಃ ಗುರುದಕ್ಷಿಣಾಪಹಸ್ತಾಃ.ಸರ್ವೇಽಪಿ ಬಹುಮೂಲ್ಯಾನಿ ವಸ್ತೂನಿ ಆನೀತವಂತಃ. ಗೋಪಾಲೋಽಪಿ ಸ್ವಮೃಣ್ಮಯ ಘಟಿಕಾಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ದೂರತಃ ಸ್ಥಿತಃ]

ರಾಮಚಂದ್ರಃ—ಕಿಟ್ಟ ! ಕಿಂ ಆನೀತಂ ತ್ವಯಾ ?

ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಃ—ರತ್ನಮೇಕಂ, ವಸ್ತ್ರಮೇಕಂ, ಏಕಾ ರಾಜತಸ್ಥಾಲೀ, ಚ. ತ್ವಂ ಕಿಂ ಕಿಂ ಆನೀತವಾನ್.

ರಾಮಚಂದ್ರಃ—(ಪ್ರದರ್ಶಯನ್) ಅಂಶುಕಮೇಕಂ, ಫಲಾನಿ, ಸೌವರ್ಣ ಸ್ಥಾಲೀ ಚ.

ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಃ—(ಮಾಧವಂ ನಿರ್ದಿಶ್ಯ) ತ್ವಂ ?

ಮಾಧವಃ—(ಪ್ರದರ್ಶಯನ್) ಸೌವರ್ಣ ನಾಣ್ಯಕಾನಿ, ನಾರಿಕೇಲಫಲಂ, ವೈತಸೀ ಕರಂಡಿಕಾ. ತ್ವಯಾ ಕಿಂ ಆನೀತಂ ?

ನಾರಾಯಣಃ—ಕದಲೀಫಲಗುಚ್ಛಂ ಏಕಂ, ರಾಜತ ಸೂತ್ರಾನುವಿದ್ಧಂ ವಸ್ತ್ರಂ ಏಕಂ.

ರಾಮಚಂದ್ರಃ—ಕುತ್ರ ವರ್ತತೇ ಗೋಪಾಲಃ ? (ದೃಷ್ಟ್ವಾ) ತ್ವಯಾ ಕಿಂ ಆನೀತಂ ? (ಗೋಪಾಲಃ ಪ್ರದರ್ಶಯತಿ)

ಮಾಧವಃ—ಓಹೋ. ಮೃತ್ತಿಕಾಘಟಿಕಾ ? [ಸರ್ವೇಽಪಿ ಪರಿಹಸಂತಿ)

ಗೋಪಾಲಃ—ದಧಿಪೂರ್ಣ ಘಟಿಕಾ. ಮಮ ಭ್ರಾತ್ರಾ ದತ್ತಾ.

ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಃ—ಮೃತ್ತಿಕಾ ಘಟಿಕಾಂ ಸಮರ್ಪಯಸಿ ಜೇತ್ ಗುರವಃ ಕಿಮಿತಿ ಭಾವಯಂತಿ? ಅನ್ಯತ್ ಕಿಮಪಿ ನಾಸೀತ್ ಕಿಂ ?

ಗೋಪಾಲಃ—"ವಯಂ ನಿರ್ಧನಾಃ; ಕಿಮಪಿ ನ ವರ್ತತೇ" ಇತಿ ಅಂಬಾ ಆಬ್ರವೀತ್. ಅತಃ ಮಮ ಭ್ರಾತರಂ ಅಪ್ಯರ್ಥಯಂ; ತೇನ ಇದಂ ದತ್ತಂ

CC-0. In Public Domain. Gurukul Kangri Collection, Haridwar

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

ವಯಂ ನಿರ್ಧನಾ ಇತಿ ಗುರವೇ ನಿವೇದಯಾಮಿ.

ನಾರಾಯಣ:—ಹಂತ, ಮಾ ಪರಿಹಸತ. [ಗುರುಃ ಆಗತ್ಯ ಉಪವಿಶತಿ. ಭ್ರಾತ್ರಾಣಾಂ ಏಕೈಕೋऽಪಿ ಆತ್ಮನಾ ಆನೀತಂ ಗುರುದಕ್ಷಿಣಾಂ ಸಮರ್ಪ್ಯ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರಂ ಕರೋತಿ. ಗುರುಃ ಆಶೀರ್ವಾದಂ ವಿದಧಾತಿ. ತದನಂತರಂ ಗುರುಃ ದೂರತಃ ತಿಷ್ಠಂತಂ ಗೋಪಾಲಂ ಪಶ್ಯತಿ.]

ಗುರು:—ಗೋಪಾಲ, ಕಿಂ ತ್ವಂ ದೂರೇ ತಿಷ್ಠಸಿ? ಆಗಚ್ಛ, ದೇಹಿ ಯದ್ ಆನೀತಂ.

[ಅನ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಃ ಪರಿಹಸಂತಿ]

ಕಿಂ ಉಪಹಸಥ ಬಾಲಕಾಃ ? ಯದ್ ಏವ ಪ್ರೇಮ್ಣಾ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಚ ದೀಯತೇ ತದ್ ಏವ ಮಹತ್ತರಂ. ದಕ್ಷಿಣಾಯಾಃ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನೇ ನೈವ ಪರಂತು ದಕ್ಷಿಣಾಪ್ರದಾತುಃ ಹೃದಯೇ ಯಾ ಭಕ್ತಿಃ ತತ್ರ ಅಹಂ ಆಸಕ್ತಃ. ಆಗಚ್ಛ, ಗೋಪಾಲ, ತ್ವಯಾ ಯದ್ ಆನೀತಂ ತದ್ ಏವ ದೇಹಿ, ಲಜ್ಜಾ ತತ್ರ ಕಾ ?

[ಗೋಪಾಲಃ ಮೃತ್ಘಟಿಕಾಂ ನಿಧಾಯ ನಮಸ್ಕರೋತಿ. ಗುರುಃ ಆಶೀರ್ವಾದಂ ನಿಧಾಯ ದಧಿ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿನ್ ಮಹತಿ ಪಾತ್ರೇ ಆಪೂರ್ಯ ನೃತ್ಪಾತ್ರಂ ನೀಚೈಃ ಸ್ಥಾಪಯತಿ]

ರಾಮಚಂದ್ರಃ—ಕಿಮಿದಂ ಗುರೋ ? ಸರ್ವಂ ಅಪಿ ದಧಿ ಪಾತ್ರೇ ಏವ ವರ್ತತೇ ಕಿಲ! ದಧಿ ಅತೀವ ಘನತರಂ ಭವೇತ್.

[ಗುರುಃ ತತ್ ಪ್ರೇಕ್ಷಮಾಣಾಃ ಆಶ್ಚರ್ಯಾಭಿಭೂತಃ ತತ್ಪಾತ್ರಂ ಪರಿ ಗೃಹ್ಣಾತಿ]

ಗುರು:—ಕಿಮಿದಂ ಕೌತುಕಾವಹಂ ! ನಿಧತ್ತಂ ಮಯಾ ಪಾತ್ರೇ ದಧಿ; ತಥಾಪಿ ಪರಿಪೂರ್ಣಂ ಏವ ವರ್ತತೇ!

[ಪುನರ್ ಅಪಿ ಆಪೂರಯತಿ]

ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ:—ಪುನರ್ ಅಪಿ ಪರಿಪೂರ್ಣಂ ಏವ ವರ್ತತೇ, ಪಶ್ಯಂತು ಗುರವಃ !

CC-0. In Public Domain. Gurukul Kangri Collection, Haridwar

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

[ಸಂಭ್ರಾಂತ: ಗುರು: ತದಪಿ ದಧಿ ಪಾತ್ರೇ ಪೂರಯತಿ]

ನಾರಾಯಣ:—ಕಿಮ್ ಇದಂ ಆಶ್ಚರ್ಯಂ ! ಗೋಪಾಲ, ಕೇನ ಪ್ರದತ್ತಂ ಇದಂ ?

ಗೋಪಾಲ:—ವನವಾಸೀ ಮಮ ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಭ್ರಾತಾ ಗೋಪಾಲಃ.

[ಗುರು: ಉತ್ಥಾಯ ಗೋಪಾಲಂ ಚುಂಬತಿ]

ಗುರು:—ಗೋಪಾಲ, ಮಹ್ಯಂ ಅಪಿ ತಸ್ಯ ದರ್ಶನಂ ಕಾರಯಸಿ ಕಿಂ? ತಸ್ಯ ದರ್ಶನಂ ಕಾರಯಿತ್ವಾ ಮಾಮಪಿ ಧನ್ಯಂ ಕುರು.

ರಾಮಚಂದ್ರ:—ಕಿಮಿದಂ ಆಶ್ಚರ್ಯಂ ರೇ ! ಕಿಯತ್ ನಿಸ್ಸೃಷ್ಟಂ ಅಪಿ ಪರಿಪೂರ್ಣಂ ಭವತಿ ಇದಂ ?

ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ:—ಅಹೋ, ಪುಣ್ಯಂ ಗೋಪಾಲಸ್ಯ !

ಮಾಧವ:—ತಸ್ಯ ಅಣ್ಣಾ ಕೋऽಪಿ ಅಪರೋ ನೈವ ರೇ ! ತಸ್ಯ ಮಾತ್ರಾ ಪೂಜಿತಃ ವೇಣುಗೋಪಾಲ ಏವ ಸಃ. ಆಗಚ್ಛತ,ವಯಮಪಿ ಪರಿ ಧಾವ್ಯ ಪಶ್ಯಾಮ.

ನಾರಾಯಣ:—ಅಹೋ ಭಾಗ್ಯಂ ಯದಿ ಅಸ್ಮಾಕಮಪಿ ತತ್ ಪುಣ್ಯಂ ಲಭೇತ!

(ಸರ್ವೇऽಪಿ ಧಾವಂತಿ)

CC-0. In Public Domain. Gurukul Kangri Collection, Haridwar

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

ದೃಶ್ಯಃ ನವಮಃ

(ವನಪ್ರದೇಶಃ. ಗೋಪಾಲಸ್ಯ ಹಸ್ತಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛತಿ ಗುರುಃ)

ಗುರುಃ:—ಗೋಪಾಲ, ಅನುಪಮಂ ತವ ಭಾಗಧೇಯಂ. ಕಿಂ ಪ್ರತಿದಿನಂ ತಸ್ಯ ದರ್ಶನಂ ಭವತಿ ತುಭ್ಯಂ.

ಗೋಪಾಲಃ:—ಆಂ, ಗುರೋ, ಪ್ರತಿದಿನಂ ಮಮ ಜ್ಯೇಷ್ಠಸ್ಯ ಸಾಕಂ ಸಂಲಪಾಮಿ; ವಿಹರಾಮಿ; ತಸ್ಯ ವೇಣುವಾದನಂ ಅಪಿ ಶೃಣೋಮಿ.

ಗುರುಃ:—ಕುತ್ರ ? ಕಿಂ ಅತ್ರೈವ ಸ್ಥಾನೇ ?

ಗೋಪಾಲ:—ಆಂ; ಭವತು, ಆಹ್ವಯಾಮಿ "ಅಣ್ಣಾ, ಅಣ್ಣಾ, ಗೋಪಾಲಣ್ಣಾ". (ಪ್ರತಿವಚನಂ ನೈವ)

ಗುರುಃ:—ಹಂತ, ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರಮೇವ ನಾಸ್ತಿ ?

ಗೋಪಾಲಃ—ಅಣ್ಣಾ, ಹೇ ಗೋಪಾಲಣ್ಣಾ, ಅಸ್ಮಾಕಂ ಗುರವಃ ಆಗತಾಃ ಅತ್ರ ಆಗಚ್ಛ (ಕಿಂಚಿದ್ ಆಕರ್ಣ್ಯ) ಅಣ್ಣಾ ಹೇ, ಅಣ್ಣಾ !

ಗುರುಃ:—ಬ್ರೂಹಿ, ಗೋಪಾಲ, ಅಪಿ ಸತ್ಯಂ ತಸ್ಯ ಆತ್ರಾಗಮನಂ ?

ಗೋಪಾಲ:—ಆಂ, ಗುರೋ, ಕಿಂ ಅಹಂ ಅನೃತವಾದೀ ? ಪಶ್ಯತು ಭವಾನ್; ಅಸ್ಯ ಏವ ಶಿಲಾಪ್ರಸ್ತರಸ್ಯ ಉಪರಿ ಉಭಾವಪಿ ಉಪವಿಶ್ಯ ಕತಿವಾರಂ ಪ್ರಜಲ್ಪನಂ ಕೃತವಂತೌ ! ಕಿಂಚಿತ್ ಸಮಯಾವಕಾಶಂ ದದತು ಭವಾನ್. ಮನ್ಯೇ ಸಃ ಕಸ್ಮಿನ್ ಅಪಿ ಅನ್ಯ ಕಾರ್ಯೇ ವ್ಯಗ್ರೋ ಭವೇತ್; ಪುನರ್ ಅಪಿ ಆಹ್ವಯಾಮಿ -ಅಣ್ಣಾ, ಅಣ್ಣಾ, ಏ ಗೋಪಾಲಣ್ಣಾ !"

[ನಿರುತ್ತರಂ. ದುಃಖಿತಪ್ತೌ ಗೋಪಾಲಃ]

ಏ, ಅಣ್ಣಾ, ಆಗಚ್ಛ, ಗುರವಃ ಅಪಿ ಅತ್ರ ಆಗತಾಃ ರೇ; ತ್ವಂ ನಾಗಚ್ಛಸಿ ಚೇತ್ ಮಾಂ ಅನೃತವಾದಿನಂ ಮನ್ಯಂತೇ, ಆಗಚ್ಛ.

CC-0. In Public Domain. Gurukul Kangri Collection, Haridwar

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

ವನ್ಯ:ಗೋಪಾಲ:—(ಅದೃಶ್ಯ ಏವ) ಗೋಪಾಲ, ಕಿಂ ಕಾರ್ಯಂ ?

ಗೋಪಾಲ:—ಅಪಿ ಶ್ರುತಂ ಗುರೋ ?

ಗುರು:—ಆಂ. ಶ್ರುತಂ;ಅತ್ರ ಆಗಮನಾಯ ಪ್ರಾರ್ಥಯ ತಂ. ಅಹಂ ಅಪಿ ದ್ರಷ್ಟುಂ ಇಚ್ಛಾಮಿ.

ಗೋಪಾಲ:—ಅಣ್ಣಾ, ಗುರವಃ ತ್ವಾಂ ದ್ರಷ್ಟುಂ ಅಪೇಕ್ಷಂತೇ. ಅಣ್ಣಾ ಆಗಚ್ಛ ಅತ್ರ.

102886

ವನ್ಯ:ಗೋಪಾಲ:—(ಅದೃಶ್ಯ ಏವ) ತಮ್ಮಾ, ಗೋಪಾಲ, ತವ ಮಾತುಃ ಭಕ್ತ್ಯಾ ತವ ಪ್ರೇಮ್ಣಾ ಚ ಪ್ರೀತೋಽಹಂ ತುಭ್ಯಂ ದರ್ಶನಂ ಪ್ರದಾಯ ತವ ಸಂಗೇ ವಿಹರಾಮಿ. ನಿವೇದಯ ತವ ಗುರುಭ್ಯ:—ತೇಷಾಂ ಮಮ ದರ್ಶನಕಾಲ: ಅಧುನಾಪಿ ನ ಪಕ್ವಃ ಬಹುಕಾಲ ಪ್ರತೀಕ್ಷಾ ಕರ್ತವ್ಯಾ ತೈ:

(ಸಾಶ್ರುಪೂರ್ಣ ನಯನಃ ಗೋಪಾಲ: ಗುರುಂ ಪಶ್ಯತಿ. ಗುರು: ತಂ ಆಲಿಂಗತಿ)

ಗುರು:—ವತ್ಸ, ಗೋಪಾಲ, ತ್ವಂ ಏವ ಧನ್ಯ:, ಧನ್ಯಾ ತವ ಜನಯಿತ್ರೀ ಮಾತಾ ಚ ! ತವ ಸಂಗಲಾಭೇನ ಅಹಮಪಿ ಪುಣ್ಯವಾನ್ ಏವ. ಅತ: ತವ ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಭ್ರಾತುಃ ದರ್ಶನಸ್ಯ ಚಿಂತಾ ಚ ಕಿಂ ಮಮ?ತಸ್ಯ ದರ್ಶನಂ ಏವ ತೃಪ್ತಿಕರಂ ಮಮ. ನ ಜಾನೇ ಕಸ್ಯ ಜನ್ಮನಃ ಪುಣ್ಯ ಫಲಂ ಇದಂ. ಭಕ್ತಸ್ಯ ಭಗವತಶ್ಚ ಭೇದೋ ನ ವರ್ತತೇ. ಭಾಗ್ಯವಶಾತ್ ತ್ವಂ ಏವ ಭಗವಾನ್ ಮಮ.

[ಸರ್ವೇ ಭಾತ್ರಾಃ ಧಾವಂತ: ಆಗಚ್ಛಂತಿ]

ಪುತ್ರಕಾ:, ವೇಣುಗೋಪಾಲಸ್ಯ ಸಹಚಾರಿಣ: ಅಸ್ಯ ಗೋಪಾಲಸ್ಯ ದ್ರಷ್ಟಾರ: ವಯಂ ಏವ ಧನ್ಯಾ:.ಆಗಚ್ಛತ ವಯಂ ಸರ್ವೇಽಪಿ ಸಂಮಿಲಿತಾ: ಪರಮಾತ್ಮನೇ ಪ್ರಾರ್ಥನಾಂ ಅರ್ಪಯಾಮ. (ಸರ್ವೇಽಪಿ ಗಾಯಂತಿ)

CC-0. In Public Domain. Gurukul Kangri Collection, Haridwar

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

ಜಯತು ಶ್ರೀ ಜಗದಂತರಾತ್ಮಾ ಸ ಜಯತು ಜಯತು
ಜಯತು ಶ್ರೀ ಚೈತನ್ಯ ವಾರಿಧಿ: ಜಯತು ಜಯತು
ಜಯತು ಶ್ರೀ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ: ಸ ಜಯತು ಜಯತು
ಜಯತು ಶ್ರೀ ಪರಮ ಕರುಣಾನಿಧಿ: ಜಯತು ಜಯತು
ಜಯತು ಶ್ರೀ ಭಕ್ತಸುರಭೂಜ: ಸ ಜಯತು ಜಯತು
ಜಯತು ಶ್ರೀ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ: ಸ ಜಯತು ಜಯತು

CC-0. In Public Domain. Gurukul Kangri Collection, Haridwar

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

ಶುದ್ಧಾಶುದ್ಧ ಸೂಚೀ

ಪುಟ	ಪಂಕ್ತಿ	ತಪ್ಪು	ಒಪ್ಪು
3	2	ಮೋಪಾಲ	ಗೋಪಾಲ
3	3	ತಂಕುವಯುವ	ತುಂತುವಯುನ
3	13	ಶಥಾ	ತಥಾ
4	9	ಉತ್ತಿಷ್ಠಃ	ಉತ್ತಿಷ್ಠ;
4	11	ಶೃಣ	ಶೃಣು
4	15	ಪ್ರವಿಶಶಿ	ಪ್ರವಿಶತಿ
6	15	ವಿಗ್ರಹ	ವಿಗ್ರಹಂ
7	15	ಆವಶ್ಯ	ಆವಶ್ಯಂ
8	9	ಮಯ	ಮೆಮ
8	17	ಶ್ವಂ	ತ್ವಂ
8	20	ಆಹಂ	ಆಹೆಂ
12	5	ಆಗಮುಷ್ಯಾಮಿ	ಆಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ
13	11	ಗೊ. ಪಾಲಃ	ಗೋಪಾಲಃ
15	16	ಗಂತು	ಗಂತುಂ

CC-0. In Public Domain. Gurukul Kangri Collection, Haridwar

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

CC-0. In Public Domain. Gurukul Kangri Collection, Haridwar

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

GURUKUL KANGRI LIBRARY
Date
Acc- 19.11.98
Class
Tag
Filing
EA
Any
Che

Recommended By—

CC-0. In Public Domain. Gurukul Kangri Collection, Haridwar

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

CC-0. In Public Domain. Gurukul Kangri Collection, Haridwar

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

KARNATAKA SANGHA

Central College
Bangalore
Dated : 13th March 1930

ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಪುಟ್ಟಪ್ಪ,

ನಿಮ್ಮ 'ನನ್ನ ಗೋಪಾಲ' ಈ ದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಮುಟ್ಟಿತು. ಒಡನೆಯೆ ಓದಿ ಮುಗಿಸಿಬಿಟ್ಟೆ. ಶ್ರೀ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಅವರಿಗೆ ನಾನು ಬರೆದಿರುವಂತೆ, ಅದು ಭಗವದ್ಗೀತೆ ಮತ್ತು ಭಾಗವತ ಎರಡರ ಸಾರಸರ್ವಸ್ವವನ್ನೂ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಅನರ್ಘ್ಯ ರತ್ನ. ಕಣ್ಣೀರು ತುಂಬಿ ಅದನ್ನು ಓದಿದ್ದೇನೆ. ಮಡಿಮಾಡಿದ ಹತ್ತಿಯ ಬಟ್ಟೆಯಂತಹ ಅಂತರ್ ನೈರ್ಮಲ್ಯವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದೆ ನನ್ನ ಜೀತನ ; ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಜನ ನನ್ನನ್ನು ಕಲ್ಲು ಮನಸ್ಸಿನ ಕಟುವ್ಯಕ್ತಿ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ ; ಆದರೆ, ನಂಬುತ್ತೀರೊ ಇಲ್ಲವ್ಹೊ, ಅದನ್ನು ಓದಿದ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಹೃದಯ ಒಂದು ಊರ್ಧ್ವಮುಖವಾದ ಸ್ವರ್ಗೀಯ ರಸಾನಂದ ಸ್ರೋತದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ತೇಲಿಹೋಗುತ್ತಿರುವಂತಿದೆ. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಈವೊತ್ತು ಏನೊಂದೂ ನಿತ್ಯದ ನೀರಸ ಕರ್ತವ್ಯ ಕರ್ಮವನ್ನು ಮಾಡಲಾರದವನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಅಧ್ಯಾತ್ಮಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಉಪಯುಕ್ತ ವಾಹಕವಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ತಾನೆಂದೂ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಈ ಸೇವೆಯು ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ವಾಗ್ದೇವಿಯ ಮತ್ತು ಭಗವಂತನ ಕೃಪೆ ನಿತ್ಯಸಂಗಿಯಾಗಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ನಡೆಸಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಎ. ಆರ್. ಕೃಷ್ಣಶಾಸ್ತ್ರೀ

My dear Puttappa,

I received-and read immediately-this morning your ನನ್ನ ಗೋಪಾಲ. As I have written to Mr. Sastri it is a little gem containg in itself the essence of ಭಗವದ್ಗೀತಾ and ಭಾಗವತ. I have read the book with tears in my eyes-and feel like a piece of clean linen for it. I am considered to be generally cold and cutting but believe me, I am over whelmed by a feeling of exaltation after reading it and feel incapable of doing any dull routine duty. Never was literature made such a useful handmaid of Religion. May God and Goddess of Learning continue to go with you in your career of service!

yours affectionately
(Sd. A.R. Krishnasastry)

CC-0. In Public Domain. Gurukul Kangri Collection, Haridwar